

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Moralia

Plutarchus

Francofurti, 1620

De garrulitate

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1372)

ὡς τὰ ῥόμβων ἀδελφῶν, εἰς μίαν ἐμπέτωκεν ἀρετὴν, καὶ φλεγμᾶναι καὶ σιωεῖν ὀλλυῶτων τε καὶ ὀλλυμένων. ποίων τῶντα πυρετῶν ἔργα; ποίων ἠπιάλων; τίνες εἰσάσεις, ἢ παρεμβάσεις, ἢ διακροαία θερμῶν, ἢ ὑπερ-χρῆσις ὑγρῶν; ἀπὸ ἐκείνου δίκην ὡς τὰ ἀδελφῶν ἀνακρίνης, πόθεν πέφυκε, πόθεν ἦκει· τί μὲν θυμὸς αὐτῆς πεποίηκε, τὸ δὲ μαριώδης φιλονεικία, τὸ δὲ ἀδίκως ἔπιθυμία.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

Περὶ ἀδολείας.

ΥΣΚΟΛΟΝ μὲν ἀναλαμβάνει θεράπειμα καὶ χαλεπὴν ἢ φιλοσοφία τὴν ἀδολείαν. ὁ γὰρ φάρμακον αὐτῆς ὁ λόγος, ἀκροῦντων ἔστιν· οἱ δὲ ἀδολεῖοι, σὺδενὸς ἀκούσιν· αἰετὸν λαλοῦσιν. καὶ τὸ ἐξ ἑσθῶτον κακὴν ἠσχησία, τὴν ἀνηκίαν.

καθότις γὰρ αὐτῶν ἑστὶν, ἀπὸ θεσπῶν (οἰμῆ) μεμφομένων τὴ φύσιν, ὅτι μίαν γλώτταν, δύο δὲ ὠτὰ ἔχουσιν. εἰ τὸ οὖν ὁ Εὐριπίδης καλῶς εἶπε τὸ πρὸς τὸν ἀσωῦτον ἀχροατῶν,

Οὐκ αἰδιωαίμω μὴ γέροντα πιμπλάαι,
 Σοφοῖς ἐπὶ πύλων ἀνδρῶν μὴ σοφῶν λόγους· διακρότερον
 αἴ τις εἴποι πρὸς τὸν ἀδολεῖον, μάλλον ἢ πρὸς τὸν ἀδολεῖον,
 Οὐκ αἰδιωαίμω μὴ δεχόμενον πιμπλάαι,
 Σοφοῖς ἐπὶ πύλων ἀνδρῶν μὴ σοφῶν λόγους.

μάλλον ἢ πρὸς τὸν ἀδολεῖον λέγεις ἀπὸ θεσπῶν λαλοῦντι μὲν πρὸς τὴν οὐκ ἀκροῦνται, μὴ ἀκροῦντι δὲ τῶν λαλοῦντων. καὶ γὰρ αἰδιωαίμωσι βραχὺ, τὴν ἀδολείαν ὡς τὰ ἀμπωτῆν λαλέσθαι τὸ πρὸς τὸν ἀδολεῖον, πολλὰ πλάσιον αὐτὰ ποδίδωσι. τὸ μὲν γὰρ εἰς Ὀλυμπία, τοῦ δὲ ἀπὸ μίας φωνῆς πολλὰς ἀπὸ μακράσθαι ποιοῦσιν, ἐπὶ ἀφῶνον καλοῦσι· τῆς δὲ ἀδολείας αἰετὸν ἀκροῦσθαι λόγους, ὅθεν αἰτιώμενοι, κινῶσθαι χροῦσθαι ἀκινήτοις φρεσίν. μὴ ποτε οὖν αὐτοῖς οὐκ εἰς τὴν ψυχὴν, ἀλλ' εἰς τὴν γλῶτταν ἢ ἀκρὴ σιωπῆται. δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις ἐμυθολοῦσιν οἱ λόγοι, τῶν δὲ ἀδολεῶν ἀφῶνοι. εἴθ' ὡς τὰ ἀγῆα, κενὸι φρεσίν, ἤχου δὲ μετὰ πρῶτασιν. εἰ δὲ οὖν δεκεῖ πείρασ μηδὲν ἐλλελεῖσθαι, εἴπω μὲν πρὸς τὸν ἀδολεῖον, ὡς πᾶσι, οἷα πᾶσι· πόλλ' ἔχ' ἠσχη καλῶν. δύο δὲ πᾶσι πρῶτα καὶ μέγιστα, ὁ ἀκροῦσθαι καὶ ἀκουσθῆναι. ὧν οὐδὲ ἐπίστυ τυχεῖν ἐγγίνεται τοῖς ἀδολεῖοις, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτῶν τῶν ἔπιθυμῶν ἀποδυσσασθαι. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις νοσημασι τῆς ψυχῆς, οἷον φιλαργυρία, φιλοδοξία, φιληδονία, ὁ γὰρ τυγχάνει ὧν ἐφίενται, πρῶτασιν· τοῖς δὲ ἀδολεῖοις τὸ πρὸ συμβαίνει χαλεπῶτατον. ἔπιθυμῶντες γὰρ ἀχροατῶν, οὐ τυγχάνουσιν. ἀλλὰ πᾶσι φθῶνι πρὸς τὸ πᾶσι, καὶ εἰ ἠμικυκλίω πῶν κατεζόμενοι, καὶ πρῶτα πῶντες ἐπὶ τῶν θεάσασθαι πρὸς φοιτῆσθαι, παχέως ἀπὸ τῶν αὐτοῖς παρεγυῶσι. καὶ κατὰ τὸ ὅτι ἐν συλλογῶν πῶν γήνηται σιωπῆ, τὸν Ἑρμῶν ἐπεισεληλυθῆναι λόγους, οὕτως ἔπῳ εἰς συμποσίον ἢ σιωεῖν γινώσκον λόγους εἰσελθῆναι,

A tanquam fluminum magnorum confertim in vnum incidit forum, feruetq; res, & commissa sunt certamina perdentium & pereuntium. Quæ febres, qui epiali tale aliquid efficiant, quæ instantia aut illapsus aut mala temperies caloris, quæ abundantia humoris? Si vt homines, ita causam quoq; & litem vnamquamq; examines, vnde orta, vnde profecta sit: inuenies aliam à contumaci ira, aliam à furioso contendendi studio, aliam ab iniusta cupiditate originem traxisse.

PLVTARCHI

De garrulitate, libellus.

ANE difficilem curatu morbum philosophia garrulitatem suscipit, mederique ei conatur. nam oratio, quæ aduersus eum morbum valet medicina, audientium est: garruli vero neminem audiunt, semper loquuntur. idque

adeo primum mali iis qui tacere nesciunt adest, quod nihil audiunt. Est enim ista impotentia quasi vltro accita quædam surditas, hominum, vt apparet, vitium, naturam culpantium, quod vnicam ea linguam, duas aures dedit. Ergo si Euripides recte dixit in auditorem stupidum,

*Implere te nequeo capientem ego nihil,
 Sapientia dicta infundens in fatuum virum:*

meliori iure hoc in garrulum, aut potius de garrulo dixerit aliquis:

*Implere te nihil admittentem ego nequeo,
 Sapientia dicta infundens in fatuum virum:*

D aut verius circumfundens sermones homini loquenti ad non audientes, non audienti loquentes. quippe vt exiguum aliquid inaudiuerit, id arreptum garrulitas veluti æstus affluentis maris illico multiplicatum reddit. Porticum Olympiæ, quæ vnam vocem multis reflexionib. resonat, Heptaphonum vocant, id est Septiuocem. at garrulitas vel minima voce si tangitur, statim sonitus reddit varios,

Immotas ante mentis commouens fides.

Proinde in eam venire possis cogitationem, auditus foramina garrulis non in animum, sed in linguam definire. cum aliis perdurent auditæ voces, garrulis autem effluant, ac vasa tanquam mente vacua, sono plena obambulent. Si tamen videbitur nihil intentatum esse relinquendum, hoc dicamus ad garrulum,

Sile puer, bona multa habet silentium:

E duo autem hæc & prima & maxima, Audire, & Audiri: quorum neutrum contingit garrulis, sed & eo ipso quod appetunt, infeliciter, vt cum animi molestia excidit. Nam reliqua quidem animi morbis, auariciæ puta, ambitioni, voluptatum nimio studio, hoc saltem contingit, vt potiantur iis quæ appetuerunt. garrulis hoc molestissimum accidit, quod auditores ab iis frustra expetuntur. quippe nemo non eos effuse fugit, ac siue in semicirculo sedentes, siue vna ambulantes vbi vident garrulum accedere, illico migrationem sibi ipsis indicunt. Et quemadmodum otio silentio in colloquutione aliqua, Mercurium aiunt subintrasse: ita cum in confessum aut conuiuium notorum garrulus aliquis se infert,

omnes obtinent, quia ansum præbere loquendi ei nolunt. & si ipse vltro hifcit, illico vniuersi digrediuntur, æstum & nauſeam veluti Borea circa maritimum promontorium fremente præuidentes. Quo fit, vt neq; in conuiuio vna adesse quifquam velit, neq; niſi coactus contubernio eorum comitatuq; in itinere aut nauigatione vtatur. adeo vſque quaq; vrgent veſtesprehendēdo, & barbã, ac manu latus fodiendo. Quain re ſummus honor pedibus debetur, ſecundum Archilochum: immo autem de ſapientiſſimi Ariſtotelis ſententia. Hic enim à garrulo quodam vexatus & abſurdis quibuſdam narrationibus exagitatus, ſubinde dicenti, Nonne hoc mirum eſt Ariſtoteles? reſpondit: Non profecto hoc eſt mirum, ſed ſi quis pedibus præditus te ſuſtinet. Aliique cuidam id genus homini poſt multa verba dicenti, Moleſtus tibi mea loquacitate fui philoſophe: Non me hercle: inquit: non enim aduertit animũ. Etenim garrulis cũ vi obtinuerunt vt dicant, natura hoc conceſſit, vt alienas aures extra circumfundant vocib. animus interim audientis alias intus ſecum explicat atque perſequitur curas vt neq; attentorum, neq; credulorum auditorum copia loquacibus fiat. Qui in Venerẽ ſunt procliuẽ, eorũ ſemen aiunt eſſe ſterile. ita & garrulorũ ſermo imperfectus eſt atq; inutilis. At vero nullum noſtorum membrorũ natura perinde atq; linguam vllõ coercuit, poſitis ante eam præſidi loco dentibus: vt ſi ratione intus

-- *Reſonantia fraena premente*

obedire nolens proſiliret, morſibus eam lancinantes, eius compeſceremus intemperantiam. Non enim ſerta obicibus carẽtium penum aut conclauũ ſed oris effrañis finem eſſe calamitatem dixit Euripides. Qui vero exiſtimant ædes forib. carentes, & crumenam quæ claudi non poſſit, nullo vſui eſſe: ore interim ſemper aperto ſemper foras diſfluentes, quo modo Pontus per ſuum oſtiũ ſemper in Propontidem effluit, ii videntur ſermonem pro re omniũ abieciſſima ducere. Vnde eſt, quod fides iis non habetur: quam quidem omnis oratio expetit. Eſt enim ſuus orationis finis, fidem facere audientibus: loquacibus, ne ſi vera quidem dicãt, fides habetur. Nam ſicut triticum vaſi incluſum, meſura amplius reperitur, vſu deterius: ſic loquacis hominis ſermo additamentum mendacii largum habet, quod fidem vero derogat. Iam ebrietatem verecundũs quiſq; & modeſtus vitat. nam, quod fert quorundam opinio, infantiæ comes eſt ira, contubernalis ebrietas. immo vt infantiæ cedit duratione, ita eam hoc ſuperat, quod vltro adſciſcitur. At nullo tantopere culpatur nomine ebrietas, atq; intemperantia, & infinitate loquendi.

Nam vinum vel prudentem cantare coegit,

Et tenerum videre, pedesq; inferre choris,

Atq; tacenda loqui, nec idonea dicere dictu.

de his vero poſtremum demum noxium eſt & cum periculo: cantus, riſus, ſaltatio non eo vſque ſe proferunt. Quid autem, ſi hoc fit à poeta propoſitum ad id quod apud philoſophos quaeritur ſoluendam de vinolentiæ & ebrietatis diſcrimine? vt vinolentiæ animi quandam remiſſionem & leuitatem, ebrietati inutilitatem tribuerit. Quod enim eſt in corde ſobrii, id eſt in lingua ebrii, vt prouerbio fertur: hinc Bias in quodam conuiuio cum ſibi tacenti à garrulo quodam ſtoliditas obiiceretur: Quis vero, dixit, ſtultus inter pocula poſſet taceret?

A πῶς τις ἀποσιωπῶσι, μὴ βουλόμην λαβῆναι τὸν ἄνθρωπον. αὐτὸς δὲ αὐτὸς ἀρξήσεται διαίρειν τὸ σῶμα, πρὸ χειματος, ὡςτ' αἰὰ ποντῆται ἄκρα βορέου πνέοντες, ὑφορώμενοι σάλον καὶ ναυτίλῳ, δὲ αἰετήσαν. ὅθεν αὐτοῖς συμβαίνει μήτε τῶν δειπνον συγκλήπων, μήτε συσκίων τυγχάνειν πρὸς ἄλλους, ὅτε οὐδὲ πορῶσιν ἢ πλέωσιν. ἀλλ' ἀναγκαστῶν. πρὸς κείτω γὰρ ἀπὸ μὲν ἀφ' ἑαυτοῦ ἀπὸ λαμβάνοντος, τῆς ἡμετέρας, τῆς ἡμετέρας, τῆς ἡμετέρας πλῆθειν θυροχρησίων τῆς χεῖρ. πόδες δὲ ἡ κείτω πμμάτατοι, καὶ τὸν Ἀρχιλόχον, καὶ τὴν Δία καὶ τὸν σοφὸν Ἀεῖσοτέλειον. καὶ γὰρ αὐτὸς εἰσὶν ἡμετέρας ὑποδόξου καὶ καπνίου ἀπότοις

B ποῖοι δὲ κηλίμασι, πολλὰ κίς αὐτῶν λέγειντος, Οὐ θαυμαστὸν, Ἀεῖσοτέλεος; Οὐ τῶτο (Φησὶ) θαυμαστὸν ἀλλ' εἴ τις πόδας ἔχων σὲ ὑπομῆν. εἰτέρω δὲ πνι πιοῦτω μὲ πολλοὺς λόγους εἰπόντι, Κατὰ δὲ λέγειν καὶ σε φιλόσοφε, Μὰ Δί' (εἶπεν) ἔγδ πρὸς αὐτὸν. καὶ γὰρ ἀβιάσωνται λαβῆναι οἱ ἀδελφοί, παρέδωκεν αὐτοῖς ἡ ψυχὴ τὰ ὄσα πρὸς αὐτὸν ἔξωθεν, αὐτὴ δὲ ἐντὸς ἐτέρως πινὰς αἰαπύσσει καὶ διέξεισι πρὸς αὐτὴν φροσίνδα. ὅθεν οὔτε πρὸς αὐτὸν οὔτε πρὸς ἀλλοτῶν ἀκροτῶν ἀποροδοῖ. τῶν μὲν γὰρ πρὸς αὐτὸν σιωποῦσας διὰ ταφόρων ἄρσων εἶναι τὸ σπέρμα λέγειν. τῶν δὲ ἀδελφῶν ὁ λόγος, ἀτελής καὶ ἀκαρπὸς ἐστὶ. καὶ τοῖ γε ὁσδὲν οὕτως ἡ φύσις διερκῶς κεχαράκακε τῶν παρ' ἡμῶν ὡς τῶν γλώττων, βαλόμεν φερούσιν πρὸς αὐτὴν τοῖς ὀδόντας, ἢ ἐὰν ἐντὸς καταπίνοντος ἢ ἰα σιγαλέοντα τῶ λογισμοῦ, μὴ ὑποακούη, μηδὲ αἰετήσεται, δὴ γμασιν αὐτῆς κατὰ γὰρ τῶν ἀκροσίων αἰμάτων. ἀγαλίων γὰρ οὐ ταμείων, οὐδὲ οἰκημάτων, ἀλλὰ σωματῶν τὸ τίλος διςτυχίαν ὁ Εὐεπίδης Φησὶν. οἱ δὲ οἰκημάτων μὲν ἀθύρων, καὶ βαλλαντίων ἀδέσμων μηδὲν ὀφελος οἰόμενοι τοῖς κεκτημένοις εἶναι, σῶμασι δὲ ἀκλείσας καὶ ἀθύρις, ὡς πρὸ τῆ πόντου ἀφ' ἡμῶν, ἔξω

D ῥέουσι χεῖρῶν, πῶς τῶν ἀπμῶν ἠγεῖσθαι τὸν λόγον εἰκόσιν. ὅθεν ὁσδὲ πῆσιν ἔχοσιν, ἢς πᾶς λόγος ἐφίεται. ὁ γὰρ οἰκῶν αὐτῶν τέλος, τὸ τ' ἐστὶ, πῆσιν ἐργάσασθαι πῆς ἀκρούουσιν. ἀπιστοῦται δὲ λαλοῖ, καὶ ἀληθεύουσιν. ὡς πρὸ γὰρ ὁ πρὸς εἰς ἀλλοτῶν κατακλεισθῆς, τῶν μὲν μέτρῳ πλείων δεισέσεται, τῆ δὲ χεῖρῳ μολιπρότερος, οὕτω λόγος εἰς ἀδελφον ἐμπεσῶν ἀφροσπιν, πολὺ ποιεῖ τῶ ψεύδους ὅτι μὲν ἔστι, ἢ ἀφροσπιν τῶ πῆσιν. ἐπὶ πῆσιν ὁ μέθην πᾶς ἀφροσπιν αἰδῆσθαι καὶ ἐσμιος φυλάξασθαι ἀμμερία γὰρ ὁμοσπιν καὶ ὁργῆ κατ' ἐπίου, ἢ ὁ μέθην σιω

E οἰκῶς μᾶλλον ὁ μαρία, τῶ μὲν χεῖρῳ ἠπῶν, τῶ δὲ ἐκροσῶ μείζων, ὅτι ὁ αὐτῶν αὐτῶν πρὸς αὐτῶν. τῆς ὁ μέθην οὐδὲν οὕτω κατῆροσθαι ὡς ὁ πρὸς τῶν λόγους ἀκαρπὸς καὶ ἀόριστον.

Οἶνος γὰρ τ' ἐφένκε πολὺ φροσῶν καὶ μάλ' ἀφροσπιν, καὶ θ' ἀπαλὸν γέλωσιν, καὶ τ' ὀρχήσασθαι αὐτῶν. καὶ τοῖ δὲ δεινότατον, ὡς δὲ καὶ γέλωσιν καὶ ὀρχήσασθαι ὁσδὲν ἀφροσπιν τῶν, καὶ π' ἐπος πρὸς αὐτῶν, ὁσδὲ τ' ἀφροσπιν ἀμεινον τῶτο ἢ δὲ δεινὸν καὶ ὅτι κίνδυνον καὶ μὴ ποτε ὁσδὲ τῶν μὲν πρὸς τοῖς φιλοσόφοις λύων ὁ ποιητῆς, οἰνώσεως καὶ μέθην ἀφροσπιν εἶρηκεν οἰνώσεως μὲν, ἀφροσπιν μέθην ὁ φλυαρίδου. ὁ γὰρ ἐν τῆ καρδίᾳ τῶ νήφοντος, ὅτι τῆς γλώττης ἐστὶ τῶ μέθηντος, ὡς οἱ παροϊμαζόμενοι φασιν. ὅθεν ὁ μὲν Βίας ἐν πνι πότω σιωπῶν, καὶ σιωπῶν μὲν εἰς ἀβελτηεῖαν ὑποπίως ἀδελφῶν, καὶ πῆς δὲ (ἔφη) δυνάμει πρὸς ὧν ἐν οἶνω σιωπῶν.

A' Διώνησι δὲ τις ἐστὶν ἀρεσβείας βασιλικῆς, ἐφιλοῦσι μὴ τῆ
 σπουδαίῳσι ἀλλ' εἰς σωματικὰ εἰς τὰ τὸ τῶν φιλοσόφων.
 ἡρώτων ἢ τῶν ἄλλων κρινολογία καὶ τὰ συμβολαῖς ἀπι-
 δίδοντων, τῶν Ζιῶνος ἠσυχίας ἀγνοίας, φιλοφρονησάμε-
 νοὶ καὶ παρρησιῶν οἱ ξένοι, Περὶ σοῦ ἢ τῆς λέξης (ἐφα-
 σαν) ὡς Ζιῶν ὡς βασιλεῖ, κακείνος, Ἄλλο μὴ τῆν (εἶπεν) ἢ
 ὅτι ἀρεσβούτης ἐστὶν ἐν Ἀθῆναις, ὡς δὲ πῶτον σιωπᾶν διωά-
 μνος. οὕτω τι βαρὺ καὶ μυστηριώδες ἢ ἀγῆ καὶ κηφάλιον. ἢ δὲ
 μέδην, λέγον. αἰῶν γὰρ καὶ ὀλιγῶρον, ἀφ' ἑτέρου καὶ πολυ-
 φωνον. οἱ δὲ φιλόσοφοι, καὶ εἰς ἑξῆς οἱ τῆ μέδην, λέγουσιν εἶ
 λήρησιν παρρησιῶν. οὕτως οὐ φέρεται ὅτι πίνειν, εἰ παρρησιῶν τῶν
 πίνειν ὅτι σιωπᾶν. ἀλλ' ἢ μωρολογία μέδην ποιεῖ τῶν οἴνωσιν.
 ὁ μὲν οὖν μέδων, ληρὴ παρ' οἴνον ὅτι ἀδδλερος, πῶτα καὶ
 ληρῆ, ἐν ἀγροῖς, ἐν γὰρ ἄρῳ, ἐν παρρησιῶν, μὴ ἢ μέδων, νυ-
 κτῶν. ἐστὶ ἢ παρρησιῶν, τῶν νόσβαρύτερος συμπλέων, τῆς
 ναυτίας ἀνδρότερος. ἐπαμῶν, τῶν φέρντος ἐπαρρησιῶν. ἢ
 διον τῶν πονηροῖς ὀμιλῶσιν ἐπιδεδέοις, ἢ κρητοῖς ἀδδλεραῖς.
 ὁ μὲν γὰρ Σοφοκλέους Νέστωρ, τῶν Αἰαίτα βαρυνόμενον τῶν
 λόγων παρρησιῶν, ἢ κηρῶν τῶν εἰρηκέν, οὐ μεμφομένη σὲ δρῶν
 γὰρ δὲ, κακῶς λέγεις. παρρησιῶν τῶν ἀδδλερῶν ἢ ἕως ἔχο-
 μῶν, ἀλλὰ πᾶσαν ἔργου χάριν ἢ τῶν λόγων ἀκρησία. ἀφ-
 φέρῃ καὶ ἀπὸ λησι. Λισίας πρὶ δίκην ἔχοντι λόγον συζη-
 τῆς ἔδωκεν. ὅτι πολλὰ κίς ἀγαθοῖς, ἢ κε παρρησιῶν τῶν Λισίας ἀ-
 θυμῶν καὶ λέγων, ὅτι μὲν παρρησιῶν αὐτῶν διεξιόντι θαυμαστὸν
 φαιδῶν τῶν λόγων, αὐτῶν καὶ τῶν δίκην ἀναλαμβάνοντι, πῶτα καὶ
 ἀμβλιῶν καὶ ἀπαρρησιῶν. ὅτι Λισίας γελῶσας, τί οὖν (εἶπεν)
 οὐχ' ἀπαρρησιῶν λέγειν αὐτῶν ὅτι τῶν δικαστῶν. καὶ σὺ περὶ
 Λισίου πειθῶν καὶ χάριν. κακείνοι γὰρ ἐγὼ φάμι ἰοπλοκάμην
 μοισᾶν ἀπαρρησιῶν. τῶν ἢ παρρησιῶν τῶν ποιητῶν λεγόμενων ἀληθ-
 σατῶν ἐστὶν, ὅτι μόνος Ὀμηροῦ τῶν ἀπαρρησιῶν ἀκρησίας
 παρρησιῶν, ἀεὶ κακῶς ὦν καὶ παρρησιῶν χάριν ἀκρησίας. ἀλλ' ἢ
 μὲν εἰπῶν καὶ ἀπαρρησιῶν ἐκείνο παρρησιῶν, ὅτι, ἔργῶν δὲ μοι
 ἐστὶν αὐτῶν ἀρρησιῶν εἰρηκέν, μωρολογεῖν, φθῶν καὶ φε-
 βῆται τῶν ἐφειδόμενα πῶτα λόγων κρησιῶν, εἰς ἄλλα ἔξ ἄλλων
 διηγήματα τῶν ἀκρησιῶν, καὶ τῶν κρησιῶν τῶν πλησιονίῳ αἰ-
 τῆς παρρησιῶν μωρολογεῖν. οἱ ἢ ἀπαρρησιῶν δὲ ἢ πῶτα ὦτα, τῆς
 τῶν παρρησιῶν ὡς παρρησιῶν ἀκρησιῶν. τῶν τῶν
 νῦν παρρησιῶν, ἢ παρρησιῶν ἀκρησιῶν, ὅτι τῶν οἴνον, καὶ τῶν
 ἢ δὲ ἢ ἐνεκα καὶ φιλοφρονησῶν ἀκρησιῶν, οἱ παρρησιῶν ἀκρησιῶν
 νοὶ πολλὰ πίνειν καὶ ἀκρησιῶν, ἐπίοις εἰς ἀκρησιῶν καὶ παρρησιῶν
 βέπουσιν, οὕτω τὸν λόγον ἢ δὲ ὦν καὶ φιλοφρονησῶν τῶν
 συμβολαῖον, οἱ κρησιῶν κακῶς καὶ παρρησιῶν, ἀπὸ
 παρρησιῶν ποιοῦσι καὶ ἀκρησιῶν, οἱ οἴονται κρησιῶν, λυπῶν
 τῶν, καὶ ἀφ' ὧν θαυμάζεσθαι, κατὰ γελῶν, καὶ δὲ ὦν
 φιλεῖσθαι, δις κρησιῶν. ὡς παρρησιῶν ὅτι τῶν κρησιῶν ὀμι-
 λῶν τῶν ἀπαρρησιῶν καὶ ἀκρησιῶν, ἀναφροδῆτος. οὕτως
 ὅτι τῶν λυπῶν καὶ ἀκρησιῶν, ἀμουςός τις καὶ ἀπε-
 χός ἐστὶ. τῶν μὲν οὖν ἄλλων παρρησιῶν καὶ νοσημάτων τῶν
 μὲν ἐστὶν ὅτι κρησιῶν, τῶν δὲ μιστῶν, τῶν δὲ κρησιῶν
 τῶν δὲ ἀκρησιῶν πῶτα συμβέβηκε. κρησιῶν μὲν γὰρ
 ἐν τῶν κρησιῶν διηγήσει, μιστῶν δὲ ἀφ' ἑτέρου τῶν κρησιῶν
 παρρησιῶν, κρησιῶν δὲ τῶν ἀπαρρησιῶν μὴ
 κρησιῶν. ὅτι Ἀνακρησιῶν ἐστῶν τῶν Σόλωνι,

A Athenis autem quidam conuiuium regiis legatis
 præbens, operam dedit ut iis hoc cupientib. phi-
 losophos eodem conduceret. ibi cum reliqui col-
 loquio instituto vltro citroque pro sua quisque
 persona differuissent, Zenonem, qui tacitus se cō-
 tinebat, comiter allocuti hospites cum salutassent
 poculo, De te vero, aiebant, quid dicemus regi?
 Respondit Zeno: aliud nihil, quam esse senem A-
 thenis, qui inter pocula filere sciet. adeo profun-
 dum quiddam, & arcani sacri simile, ac sobrium
 est silentium. at ebrietas loquax est. mente enim &
 prudentia vacat, ideoque vocalis est. Philosophi
 porro ebrietatem definientes, vaniloquentiam in
 vino aiunt esse. ita potatio non culpatur, si coniu-
 ctum ei sit silentium. sed stulta loquela de vino-
 lentia redigit ebrietatem. Enimvero ebrius in vi-
 no nugatur: garrulus vbique, in foro, in theatro, in
 ambulatione, interdium, noctu. ægrotum curans i-
 pso morbo molestior est, vna nauigās, quam nau-
 sea, laudans reprehendente. Malunt etiam collo-
 qui cum prauis hominibus linguæ potentibus,
 quam cum bonis garrulis. Nestor Sophocleus Aia-
 cem exasperatum verbis demitigans, morate hoc
 dixit:

Non culpo te: maledicis enim, faciens bene.
 C Aduersus garrulum vero non sic sumus affecti: sed
 omnem factis initam gratiam dictorum im portu-
 nitas corrumpit atque disperdit. Reo cuidam Ly-
 sias orationem esse conscriptam dederat. eam cū
 ille sapius relegisset, venit ad Lysiam, mœstu(que
 significauit, sibi primum eam cognoscenti mira-
 bilem visam fuisse: cum autem denuo atq; terti-
 um repetiisset, prorsum eneruatam & languidam.
 Lysias vero ridens: Quid, inquit? Nonne semel
 tantum apud iudices eras recitaturus. Ac mihi
 Lysia vim ad persuadendum venustatemq; confi-
 dera. nam & hunc ego affirmo

*A Musis quæ violis caput
 Redimunt probe ornatum fuisse.*
 D Inter ea autē q̄ de Homero dicta sunt, hoc omniū
 est verissimū, solum hunc poetam fastidia homi-
 num euitasse, nouum semper & ad captandū gra-
 tiā florentem. & tamen hoc de sese pronuncians,
 -- Scilicet odi

Res clare dictas, verbosa iterare loquela:
 E fugit atq; auerfatur insidiantem cuius sermoni sa-
 tietatem, auditorē ad alias ex aliis narrationes tra-
 hens, ac nouitate fastidium amolians. At garruli
 aures palimpsestorum in morem iterationib. mo-
 lestis eorundem sermonum obtundunt. Primum
 ergo id eius in mentem reuocemus, quod sicut
 nonnulli vinum voluptatis blandæq; consuetudi-
 nis gratia inuentum nimium alios & merum bi-
 bere cogentes quosdam in tristitiam ac temulen-
 tiam coniciunt: ita sermonem, cuius suavissimum
 est & humanissimum commercium, qui male eo
 actemere vtuntur, inhumanum, ac infociabilem
 reddunt: molestiaq; afficiunt eos quibus se putant
 gratificari, & deridentur ab iis quibus se miros vi-
 deri volunt, inuisiq; eorum causa fiunt ob quæ se
 amari cupiunt. Itaq; sicut à Venere alienus sit, qui
 celsto auertat atq; abigat cōsuescentes: ita Musarū
 expers inscitusq; est, q̄ verbis molestia exhibet ac
 se inuisum reddit. Iā reliquorū vitia quædā cū pe-
 riculo cōiuncta sint, alia odiosa, partim ridicula: o-

mnia hæc garrulitati congruunt, subfannantur enim cum narrat cōmunia: in odium incurrunt mala annun-
 ciantes: in periculum veniunt atcanorum incontinentes. Non abs re Anacharsis à Solone conuiuiuo exceptus,
 cum

cum postea obdormiiffet, conspectus est læua ma-
 nu pudendis, dextra ori imposita. censuit namq; re-
 cteq; censuit linguam validiori coercendam freno.
 Non enim facile tot viros numerare possis qui ob
 Venereā libidinem perierint, quot vrbes & impe-
 ria secretum proditum evertit. Obsidebat Athenas
 Sylla, neq; ei vacabat trahere obsidionem, alio vr-
 gente negotio: cum & Asiam subito cepisset Mitrida-
 tes, & Mariana factio rursus Romæ obtineret.
 Sed cum senes quidam in tonstrina disputarent,
 Heptachalcum non teneri præsidio, ac periculum
 esse ne ea parte vrbs caperetur: exploratores eum
 sermonem exceptum ad Syllam retulerunt. Sylla
 statim exercitum adduxit, ac circa mediam no-
 ctem in vrbs perduxit. ac parum sane abfuit, quin
 Athenas solo æquaret: cædibus quidem & cadaue-
 ribus ita oppleuit, vt Ceramicus sanguine fluxerit.
 Iratus autem Atheniensibus Sylla magis ob dicta
 quam ob facta erat. maledictis enim impetebant
 ipsum & Metellam, exsiliantes in muros, & convi-
 cia iactantes,

Morum farina conspersum Syllas sonat,

& multa alia id genus nugates, rei, vt Plato ait, leuif-
 simæ sermonis pœnam grauissimam sibi acciuerunt.
 Ne Roma Nerone exonerata libertatem conseque-
 retur, vnus factum est hominis futilitate. Vnica re-
 stabat nox, post quam pereundum fuerat tyranno,
 omnibus iam ad hoc instructis reb⁹. Qui autem eū
 erat interfector, in theatrum vadens, conspiciatus
 in foribus quendam vincitum qui ad Neronem du-
 cendus suam lamentabatur fortunam, prope ac ce-
 dens in aurem homini infurravit: Precare tatum
 vt hæc dies abeat, cras mihi ages gratias. Is vero hoc
 obliq; dictum arripuit, ac nimirum intelligens esse

Stultum qui querit certis incerta relictis:

certiorem salutem iustiori prætulit, Neronique vo-
 cem istam renunciauit. Ille ergo statim arreptus
 est, & tormenta homini, ignes, ac flagella adhibita:
 neganti necessitate imposita dicendi, quæ ante
 nulla re cogente prodiderat. At Zeno philoso-
 phus, ne corpus necessitate expugnatum arca-
 num animi vllum posset efferre, linguam denti-
 bus abscissam in tyrannum exspuit. Præclarum et-
 iam Læna habet suæ taciturnitatis præmium, a-
 mica Harmodij & Aristogitonis, & vt mulier, in
 partem spei coniuratione in tyrannos conceptæ
 venerat. nam & ipsa pulcro illo Amoris cratere e-
 bria bacchabarur, & propter deum illum arcanis
 his orgiis erat initiata. Postquam ergo illi fru-
 strante ipsos conatu sunt interfecti, quæstioni
 subiecta, ac iussa indicium facere de adhuc igno-
 ratis sociis, nihil dixit, sed tormenta continen-
 ter pertulit: demonstrans nihil illos viros sei-
 psum indignum admisisse, qui talem amassent mu-
 lierem. Atheniensis autem æneam lænam lin-
 gua carentem fecerunt, inque foribus arcis dedi-
 cauerunt, iracundia animalis peruicacitatem fe-
 minæ, linguæ absentia taciturnitatem & arcani
 continentiam significantes. Etenim nulla vna ita
 oratio dicta profuit, vt multæ silentio pressæ. qui-
 pe quod tacitum est, aliquando tamen dici potest:
 non item quod dictum est, taceri, cum iam effusum
 ac diditum sit. Vnde, puto, est, quod loquendi
 magistrōs habemus homines: tacendi deos:
 adhibito ad sacrificia & arcanos ritus silentio.

γην, ἀνθρώπους, τὴν ὁπωπιάν, θεοὺς διδασκάλους ἔχουσαν, εἰς τελετὰς καὶ μυστηρίους σιωπὴν ὡραζομένης.

καὶ κριμώδης, ὥφθη τὴν μὲν δεξιέραν χεῖρα τοῖς μο-
 εῖοις, τὴν δὲ δεξιάν τῶν σωματικῶν χειρῶν ἔχον. ἐκρε-
 τετέρη γὰρ ἄλλο χαλινῶν δεῖσθαι τὴν γλῶτταν, ὀρθῶς οἰόμε-
 νος. οὐ γὰρ αἰ τις ἐξαριθμήσῃ τοὺς ἀδύνατοις ἀ-
 φροδισίων ἀκροασιὰ πεπρωμέναις, ὅσας πόλεις καὶ ἡγεμονίας
 λόγος ἐξενεργεῖς ἀπορρήτος ἀνάστατος ἐποίησε. Σύλλας
 ἐπολιόρχει τὰς Ἀθῆνας, οἷον ἔχον ἁγλίω ἐπιλατῆρας
 χεῖρον πολὺν ἐπεὶ πόνος ἄλλος ἐπειρη, ἡρπακτοῦ μὲν Ἀ-
 σίαν Μιθριδάτου, τῆς δὲ πρὸς Μάειον αὐτὸς ἐν Ῥώμῃ
 κρατοῦντων) ἀλλὰ προσεῦπτον ἰνῶν ὅτι κρυφίου ἀγαλλί-
 γηδῶν ὡς ἔφυλάττεται τὸ ἐπιλάττειν, καὶ κινδυνεύει
 τὸ ἄστυ κατ' ἐκείνην ληφθῆναι τὸ μέγος, ἀκούσαντες οἱ
 κατὰ σκοποὶ πρὸς τὸν Σύλλαν ἐξηγήσαν. ὁ δὲ δὴ τὸν τὴν
 δυνάμειν προσελατῶν, πρὸς μέσας ἡμέρας εἰσήγαγε ὁ
 στρατεύμα, καὶ μικρὸν μὲν κατέσκαψεν τὴν πόλιν, εἰς ἐ-
 πλησε ἡ φόνος καὶ νεκρῶν, ὥστε τὸν κραταμεῖχον ἀματι ρυῖ-
 ναί χαλεπῶς ἡ πρὸς τὰς Ἀθῆνας ἔχε δὴ τοῖς λόγοις
 μάλλον ἢ δὴ τὰ ἔργα. κακῶς γὰρ αὐτὸν ἔλεγον καὶ τὴν Με-
 τέλλαν, ἀναπηδῶντες ὅτι τὰ τείχη καὶ οἰκώπωντες, Συκκί-
 μινον ἔσθ' ὁ Σύλλας, ἀλφίτω πεπασμῶν καὶ τοιαῦτα πολ-
 λά φλυαροῦντες, ἐπεσάσαντο, κρυφοτάτου πρῶτα μα-
 τος, λόγῳ ὡς φησὶν ὁ Γλάτων βαρυτάτῳ ζημίαν. τὴν δὲ
 Ῥώμῳ πόλιν ἐκάλυπτεν ἐλθόντες ἡμέρας Νέρωνος ἀ-
 παλλαγίσαν, ἐνὸς ἀδελφῆς ἀδελφεία. μία γὰρ ἡ νύξ μὲν ἡ
 ἐδὴ τὸν τύραννον ἀπολωλέναι, παρεσκόθασμῶν ἀποδύτων.
 ὁ δὲ μάλλον αὐτὸν ἀποκτινῶναι, πορθοῦμενος εἰς θεάτρον, ἰ-
 δῶν ἴνα τῆς δεδεμένῳ ὅτι θύρας μέλλοντα πρῶτα γαστῆρας
 Νέρωνι, καὶ τὴν αὐτῆς τύχῳ ἀποδουρῶμενον, ἐγὼ πρὸς
 ἦλθεν αὐτῶν, καὶ πρὸς ψιθυρίσας, Εὐχου (φησὶν) ὡς ἀνθρώπου
 τὴν σήμερον ἡμέραν ἀπέλθῃ μόνον, αὐεῖον δὲ μοι ὄχλει-
 σήσας. ἀρπάσας οὖν τὸ ἀνιψθῆν ἐκείνος καὶ νοήσας (οἶμα) ὅτι
 Νήπιος εἰς τὰ ἔτοιμα λιπῶν, ἀνέτοιμα δὴ καί, τὴν βεβαγο-
 τέραν εἶλετο σωτηρίαν πρὸς τῆς δικαιοτέρας. ἐμμένυσε γὰρ
 τῶν Νέρωνι τὴν φωνίῳ τῆς ἀνθρώπου κακείνος ὅτις ἀ-
 νήρπασε, καὶ βάσανοι, καὶ πῦρ, καὶ μάστιγες ἐπ' αὐτὸν, ἀρ-
 νοῦμενον πρὸς τὴν ἀνάγκῃ ἀχρεῖς ἀνάγκης ἐμμένυσε.
 Ζῶντων δὲ ὁ φιλόσοφος, ἵνα μηδὲ ἀκροντος αὐτῶν πρῶτα π
 τῶν ἀπορρήτων ἐκείνη ἰσχυρῶν ὁ σῶμα τῆς ἀνάγκης ἀφα-
 φαγῶν τὴν γλῶτταν, πρὸς ἐπίπυσε τῶν τυράνων. καλὸν δὲ
 καὶ Λέαντα τῆς ἐγκρατείας ἔχει γέρας· ἐτάρα τῆς πρὸς
 Ἀρμόδιον ἡ καὶ Αεισοχίτονα, καὶ τῆς ὅτι τῆς τυράνοις
 σιωμοσίας ἐκρινῶν τῆς ἐλπίσιν, ὡς γυνή. καὶ γὰρ αὐτὴ πε-
 εἰ τὸν καλὸν ἐκείνον ἐβάκχευσε κρατῆρα τῆς ἐρωτος, καὶ κα-
 τωργίασε ἀπὸ τῆς θεοῦ τοῖς ἀπορρήτοις. ὡς οὖν ἐκείνοι πῶ-
 σαντες ἀνιψθῆσαν, ἀνακεινομένη καὶ κελδορομένη φρα-
 σα τοῖς ἐπ' ἀνιψθῆσαν, οἷον ἐφρασαν, ἀλλ' ἐνεκαρτέρη-
 σιν, ὅτι δειξάσα τοῖς ἀνθρώποις ὅσῳ ἀνάξιον ἑαυτῶν παρῶ-
 τας εἰ τοιαῦτῳ ἡγάπησαν. Ἀθῆναῖοι δὲ χαλκῆν ποιησά-
 μενοι Λέαντα, ἀγλωσσον, οἷον πύλας τῆς ἀκροπόλεως ἀ-
 νέθησαν, τῶν μὲν θυμοφδεῖ τῆς ζωῆς, ὁ ἀπῆτητον αὐτῆς, τῶν δὲ
 ἀγλωσσῶ, ὁ σιωπηλὸν καὶ μυστηριώδες ἐμφαίνοντες. οὐ-
 δεῖς γὰρ ἔπω λόγος ὡφέλησε ρητῆς, ὡς πολλοὶ σιωπηλῆντες.
 ἐστὶ γὰρ εἰπεῖν ποτὲ τὸ σιγητῆν, οὐ μὲν σιωπήσῃ γε ὁ λεγθῆν,
 ἀλλ' ἐκκέχυται καὶ δὴ πεφοίτηκεν. ὅταν (οἶμα) τῆς μὲν λέ-

ο δὲ ποιητὴς τὸν λογιώτατον Ὀδυσσεῖα, σιωπηλῶς τὸν πε-
ποιήκε, καὶ τὸν ὕον αὐτῆ καὶ τὴν γυναικα, καὶ τὴν Ἐρφόν.
ἀκούσας γὰρ λεγούσης,

Ἐξω δὲ ἢ ὅτε ἄρ' κραιπερὴ δριῖς, ἢ ἑσίδησας. αὐτὸς δὲ
τῆ Γλυκίστην ἄρ' ἀκαθάρτου,

Θυμῷ μὲν γρόωσαν εἰὼ ἐλέαιρε γυναικα,
Ὁφθαλμοὶ δὲ ὡσεὶ κέρα ἔσασαν ἢ ἐσίδησας,

Ἀτρέμας ἐν βλεφάροισιν. οὕτω δὲ σῶμα μετὸν ἰὺ
αὐτῆ πρὸς ἀχρότην ἐγκρατείας, καὶ πρῶτα ἔχων ὁ λόγος δι-
πειρῆ καὶ ὑποχείρια, ὡς ἐπέταθε τοῖς ἴμμασι μὴ δα-
κρύβην, τῆ γλώτῃ μὴ φθέρησθαι, τῆ καρδίᾳ μὴ τρέμειν, B
μηδὲ ὑλακτεῖν. Τῷ δὲ αὐτῆ ἐν πείσῃ κραιπρῆ μὲν τετλη-
ῖα, μέχει τῷ ἀλόγων κινήματων δὴ κεντος τῆ λογισμοῦ,
καὶ τὸ πρῶμα καὶ τὸ αἶμα πεποιημένον κατήχρον ἑαυτῆ καὶ

ἀλλοίων ἠδὲ
ὁδῶν. π. 4. 2.

χρηστέας. τοιοῦτοι ἴσ' καὶ οἱ πολλοὶ τῷ ἑτέρω· τὸ γὰρ ἐλκυσμέ-
νοισι καὶ ὡροσσοδιζομένοις ὑπὸ τῆ κίχλωτος, μὴ κραι-
πειν τῆ Ὀδυσσεως, μηδὲ δεῖξαι τὸ πεπερακτωμένον ἐ-
κείνο καὶ παρεσκόδασμένον ὄργανον ὅτι τὸν ὀφθαλμὸν, ἀλλ'
ὡμοῖς ἐοικέναι μάλλον ἢ φρεσὶ καὶ ἢ ἀπορρήτων, ἄρ'-
βωλῶν ἐγκρατείας καὶ πίστεως ὅσα ἐκλέλειπεν. ὅθεν ὁ

Γιτήκας οὐ κακῶς, τῆ Αἰγυπτίων βασιλέως πέμψαντος C
ἱερῶν αὐτῆ, καὶ κελύσαντος τὸ κάλλιπον καὶ τὸ χεῖριστον
ἐξελθὲν κρέας, ἔπεμψεν ἐξελθὼν τὴν γλώτῃ, ὡς ὄργανον
μὲν ἀγαθῶν, ὄργανον δὲ τῷ κακῶν τῷ μεγάλων ἔσαν. ἢ δὲ

Εὐειπίδης Ἰνώ, παρρησίαν ἀγροῦσα πρὸς αὐτῆς, εἰδέναι φη-
σὶ Σιγᾶν θ' ὅπῃ δεῖ, καὶ λέγειν ἴν' ἀσφαλές. οἱ γὰρ ἀνθρώποις
καὶ βασιλικῆς τῆ ὄντι παιδείας τυγχόντες, ὡς ὅτι σιγᾶν,
εἶτα λαλῆν μὲν ἄνευσιν. Ἀντήριος οὖν ὁ βασιλεὺς ἐκεί-
νος, ἐρωτήσας αὐτὸν τῆ ὑπὸ πηλίκῃ μέλλουσιν ἀναζωγυρῆν,

Τί δέδοικας (εἶπε) μὴ μόνος ὅσα ἀκρίσης τ' ἰσάλητος; ὅσα
ἀρεφωνίῳ ἐπίστρεψεν ἀπορρήτων, ἢ τὴν βασιλείαν ἀπολεί-
πειν ἔμελλον. εἰδὼσθε μὲν οὖν αὐτὸν ἐγκρατῶς ἔχειν ὡς
τὰ τοιαῦτα καὶ πεφυλαγμένως. Μέτελλος δὲ ὁ γέρον ἔτε-
ρον τι τοιοῦτο ἐρωτῶν ὡς ὅτι ἐγκρατείας, εἰ (φησὶν) ἄμω
τὸν χιτῶνα μοι σιωπῆσαι τῆ τὸ ἀπορρήτων, ἀποδυσάμε-
νος αὐτὸν ὅτι πῦρ ἔθηκε. Εὐμῆνης δὲ ἀκούσας ἄρ' ἔχουσα
Κραιπερῆν, ὅθεν τῷ φίλων ἔφρασεν, ἀλλ' ἐφάσαστο Νεο-
πόλεμον εἶ. πούπου γὰρ οἱ ἐραπῶται κραιπερῶσι. ἐκεί-
νος δὲ καὶ τὴν δόξαν ἐθαύμαζον, καὶ τὴν ἀρετὴν ἠγάπων·
ἔγνω δὲ ὅσοις ἄλλοις, ἀλλὰ συμβαλόντες ἐκράτησαν, καὶ
ἀπέκτεψαν αὐτὸν ἀγνοοῦντες, καὶ νεκρῶν ἐπέγνωσαν. οὕτως

ἐκράτησεν ἢ σιωπῆ τὸν ἀγῶνα, καὶ τηλικούτων ἀταγωνι-
στῆν ἀπέκρυψεν. ὡς τε τοῦ φίλου αὐτὸν μὴ ὡς ὅτι πόντα, θαυ-
μάζειν μάλλον ἢ μέμψασθαι· καὶ μὲν μὲν φηται δὲ πῆς, ἐγκρατῶ-
σας βέλτιον ὅστι, σιωπῆσαι δὲ ἀπίστῃ, ἢ κραιπερῆν ἀπολ-
λύμενον ἀρ' ὅτι πεισῆσαι. πῆς δὲ ἄλλος ἑαυτῶ παρρησίαν
ἀπολέλοιπε καὶ τῆ μὴ σιωπῆσαντος; εἰ γὰρ ἀγνοῦσθαι τὸν
λόγον ἔδδ, κακῶς ἐλέχθη ὡς ἄλλοι· εἰ δὲ ἀφείδης ἐκ σκαυ-
τῆ κατέχευε ἐν ἑτέρω τὸ ἀπορρήτων, εἰς ἄλλοτερον πῆσι κα-
ταπέφρασε, τ' σκαυτῶ ὡς ὅτι μὲν. καὶ μὲν ἐκείνος ὁμοίος
σοι ἤμῃται, διχῶς ἀπόλλωλας· αὐτὸ δὲ βελτίων, σάχη ὡς ὅτι

λόγος, ἔτερον δὲ ὡς ὅτι σκαυτὸν πιστότερον. ἀλλὰ φί-
λος ὅστι ἐμοί· πούτω δὲ ἔπερσῆς, ἢ πεισῆσαι καὶ ὅστι, ὡς ἐγὼ
τούτω· κακῶς ἄλλω πάλιν. εἶτα οὕτως ὅτι πρηνῶ λαμβά-
νῃ καὶ πολλαπλασιασμὸν εἰσθῆνης τῆς ἀκραιψίας ὁ λόγος.

ὡς γὰρ ἡ μονὰς ὅσα ἐκβαίνει τὸν ἑαυτῆς ὄρον,

Homerus porro Vlyssi facundissimo homini sum-
mam adscripsit taciturnitatem : item q; filio eius &
vxori, & nutrici. Audis enim dicentem hanc,
Hæc tacita vi ferrum vel quercus dura tenebo.

Ipte autem Penelopæ adlidens,
*Vxoris lacrymas miseratus mente pudica,
Intra palpebras ceu cornu immota tenebat
Lumina, vel ferrum. --*

adeo totum corpus plenum gerens continentia om-
niaque rationi habens parentia & subiecta, oculis
imperavit fletu, lingue verbis, cordi tremore & la-
tratu abstinere.

Paruit extemplo menti cor plurima passum.
vsq; ad brutos motus penetrare ratione, spiritumq;
& sanguinem sibi obedientem domando adepto.

Tales etiam pleriq; sociorum Vlyssis fuerunt. quot
enim raptati, soloq; allisi à Cyclope Vlysem non
prodiderunt, neque ignitum illud, & ad oculum e-
ruendum adornatum instrumentum indicaue-
runt, sed crudi vorari quam arcanum quicquam ef-
ferre maluerunt : maioris fuit quam quæ excedi
posset continentia ac fidei. Proinde Pittacus recte,
cum ei hostiam misisset rex Aegypti, iussissetque o-
ptimam & pessimam carnem eximere, exentam
linguam ei misit : ut cum bonorum, tum malorum
maximorum instrumentum. Ino autem Euripidea
libere sese prædicans, ait se scire

Tacereq; in loco: & cum tutum est, eloqui:
qui. n. generose, & re vera regio more instituuntur,
primum tacere, deinde loqui discunt. Antigonus
ille rex, filio quærenti quando castra essent moturi:
Quid? inquit, metuis ne solus tu non audias tubam?
Ergo vocem ei arcanam non credidit, quem erat
regni heredem habiturus? immo autem docuit eum
in talibus rebus continenter se & caute gerere. Me-
tellus senex militiæ simile aliquid interrogatus: Si,
inquit, scirem tunicam meam arcani mihi consci-
am, exutam profecto in ignem abiicerem. Eume-
nes cum audivisset Craterum adversus se cum co-
piis venire, nemini amicorum rem aperuit, sed
Neoptolemum esse finxit. hunc enim milites Eu-
menis contemnebant: illius & gloriam admirabā-
tur, & virtutem diligebant, rem ipsam excepto
Eumene norat nemo. Commissa igitur pugna
vicerunt, Craterumque ignari interfecerunt, mor-
tuumque demum agnouerunt. Ita taciturnitas
callide certamen hoc gessit, tantumque adverfa-
rium occultavit. atque adeo amici magis admira-
ti sunt Eumenem qui non prædixisset, quam re-
prehenderunt. Tametsi ut maxime culperis in tali
casu, præstat saluis rebus ob non habitam fidem
incusari, quam eos accusare, quorum fidem
secutus perieris. Omnino autem quo ore obiurga-
bis eum qui non tacuit id quod tu ei dixisti? Si enim
tacitum & ignoratum oportuit, male alteri fuit
indicatum. si vero rem arcanam ex te dimittens in
alio continere vis, iam tua prodita in alios con-
fugisti fidem. qui si tui similis est, iure peris: si
melior, præter rationem seruaris, invento qui tibi
sit quam tu ipse fidelior. Inquies, At meus est a-
micus iste. Sane. Sed & hic amicum habuerit,
cui tantundem credat, isque rursus alij. ita de-
inceps incrementum facit multiplicaturque con-
tinuata incontinentia oratio. Quemadmodum
enim vnitas non egreditur suum terminum,

ὡς γὰρ ἡ μονὰς ὅσα ἐκβαίνει τὸν ἑαυτῆς ὄρον,

ὡς γὰρ ἡ μονὰς ὅσα ἐκβαίνει τὸν ἑαυτῆς ὄρον,

ὡς γὰρ ἡ μονὰς ὅσα ἐκβαίνει τὸν ἑαυτῆς ὄρον,

ὡς γὰρ ἡ μονὰς ὅσα ἐκβαίνει τὸν ἑαυτῆς ὄρον,

ὡς γὰρ ἡ μονὰς ὅσα ἐκβαίνει τὸν ἑαυτῆς ὄρον,

sed (quod & nominis ratio docet) simpliciter vnum A manet: binarius autem principium infinitum est di-
verfitatis, qui statim duplicando sua mutat natura,
& ad multitudinem vergit. sic sermo in primo manes,
vere arcanus est: si ad alterum efferatur, iam fama locum
obtinet. verba. n. alata vocat Homerus. Nam
neque a uem e manibus dimissam facile est denuo
comprehendere: neque potest sermo ex ore emissus
rursum capi & teneri: sed ab aliis ad alios diditus,

Fertur rotans volucres alas impete.

Quippe nauim a vento correptam funibus & an-
choris inhihent, eiusque velocitatem frangunt. o-
rationi tanquam e portu semel egressa nulla statio,
nullus anchorae iactus est reliquus: sed magno cum
sonitu & fragore vecta autorem in graue magnum-
que aliquod coniecit ac demergit periculum,

Namq; exigua de lampade Idaum nemus

Succendere possis. atq; vni quod dixeris,

Facile hoc per ciuium aures iuerit omnium.

Romanus senatus occultum quoddam consilium
per aliquot dies intra se agitauerat. cumque res ea
multum obscuritatis haberet, variasque excitaret
suspiciones, quendam senatorum vxor, mulier alias
pudica, sed tamen mulier, maiorem in modum pre-
cibus instando vrgebat, vt arcanum sibi aperiret:
deierans interim se silentio rem tecturam, & ni fa-
ceret, diris sese deuouens execrationibus, flensque
& quiritans fidem sibi non haberi. Ille vt stulticiae ea
suae coargueret, Vincis, ait, mea vxor: proinde audi
terribilem rem atque prodigiosam. relatum ad nos
est a sacerdotibus, cassitam visam esse volatrem cum
galea aurea & hasta. de eo ostento vna cum auguri-
bus deliberamus, ac anxie disquirimus, bonine an
mali aliquid denunciet. tu vero tace. haec locutus,
in forum processit. At vero mulier ancillam, quae
primum intrauerat, arripiens, pectus suum plagens
& crines scindens, Eheu, inquit, mi vir, mea patria,
quid nobis fiet? volens docensque ancillam quaere-
re, Quidnam igitur evenit? Ancilla, postquam
interroganti mulier rem narrauit, addiditque com-
munem omnis loquacitatis clausulam, Caue ne
cui haec dixeris. & tace: vix dum a domina vt est di-
gressa, vna seruienti alteri, quam maxime videbat
ociosam, narrationem iniicit. illa amatori suo ad se
venienti exponit. Hoc modo fabula in forum de-
uoluta, ita vt praecurreret autorem, quidam ad eum
notus accurrit, & an recens domo adueniat querit.
Ait ille. Nihil ergo, inquit, noui inaudiuisti? Quid,
ait ille? an noui aliquid evenit? Tum alter: Cassita,
inquit, conspecta est volans, hastata, aurea casside: E
ac de eo principes senatum habebunt ostento. Ibi
ridens iste, Laudo, ait, mulier celeritatem tuam, qua
factum est vt me in forum euntem sermo hic ante-
verteret. Proinde ad magistratum accessit, eosque
trepidatione liberauit. Vt autem mulierem vlcisce-
retur, domum reversus, Perdidi me, inquit, mulier:
compertum est enim e domo mea in publicum elat-
um esse arcanum: itaque ob tuam incontinentiam
solum mutare cogor. Euntique inficias, & dicenti,
Quasi vero tu non trecentesimus ipse haec audiueris?
Quomodo, inquit, trecentesimus, qui te urgente vt
periculum facere possesne audita reticere isthuc con-
finxerim? Atque hic quidem mulieris suae conti-
nentiam tuto & caute probauit, veluti in vas fathif-
cens non vinum aut oleum, sed aquam infundens.

δὲ ἀπαξ τὸ ἐν μύθῳ, διὸ κέκληται μόνος ἢ ὁ δὲ ἀπὸ τῆς
ἐξ ἀφορέως ἀόριστος. (ὁ δὲ γὰρ ἐαυτὴν ὀρίσσει, τὰ διπλα-
σιασμῶ ἐἰς τὸ πλῆθος τρεπομένη) ἔτω λόγος ἐπὶ τῷ παρῶ-
τῳ καταμύων, ἀπόρρητος ὡς ἀληθῶς ἔστιν· αἱ δὲ εἰς ἕτερον
ἐκβῆ, φήμης ἔχει τὰς ἰν. ἔπειτα γὰρ παρῶντα φησὶν ὁ ποιητής,
οὔτε γὰρ παρῶν ἐκ τῆς χήρας ἀφέντα ράδιον ἔστιν αὐτῆς κα-
ταχεῖν, οὔτε λόγον ἐκ τῆς σωματικῆς παρῶντος, κρατήσασθαι καὶ
συλλαβεῖν διωκτῶν, ἀλλὰ φέρεται λαμπρῶς κυκλώσας
παρῶν, δι' ἄλλων ἔπι ἄλλοις σκιδνάμενος. νεὼς μὲν γὰρ ἀρ-
παγίσσης ὑπὸ πινύματος ἐπιλαμβαίνονται, σπείρας καὶ
ἀγκύρας τὸ πάχος ἀμβλύωντες· τῆς λόγου δὲ, ὡς παρῶν ἐκ λι-
μύων ἐκδραμόντος, οὐκ ἔστι ὄρμος, σὺ δὲ ἀγκυροβόλιον,
ἀλλὰ ψόφα πολλῶ καὶ ἠχο φερόμενος, παρῶν ἔρρηξε καὶ
κατέδυσεν εἰς μέγαν καὶ δεινὸν ἵνα, τὸν φηγεζόμενον, κιν-
δύων. μικροῦ γὰρ ἐκ λαμπρῆτος Ἰδαίου λέπας Γρήσφεν
αὐτῆς καὶ παρῶν αὐτῶν εἰπὼν ἕνα, Πύθονται αἱ αἰσοπύστες.
ἢ Ῥωμαίων συγκλητος ἀπόρρητον ἵνα βουλιῶν ἐβελύετο
καθ' αὐτῶν ἔπι πολλὰς ἡμέρας· ἀσάφει δὲ πολλῶν καὶ
ὑπόνοιαν ἔχοντος τῆς παρῶντος, γυνὴ τὰλλα σάφρων,
γυνὴ δὲ, παρῶν τῶν ἐαυτῆς ἀνδρὶ, λιπαρῶς δεομένη
C πυθῶνται δὲ ἀπόρρητον ὄρασι δὲ καὶ καταραὶ παρῶν σιωπῆς ἐ-
γίνοντο, καὶ δάκρυα ποτνωμένης αὐτῆς, ὡς πῆστιν οὐκ ἐχέ-
σις. ὁ δὲ Ῥωμαῖος ἐξελέγετο βουλομένης αὐτῆς τὴν ἀβελ-
τηρίαν Νικᾶς ὡ γυνῆς (εἶπεν) ἀλλ' ἀκρυεφοβερὸν παρῶ-
ν καὶ τερέσιον. παρῶν ἔλτα γὰρ ἡμῖν ὑπὸ τῆς ἰερέων,
κέρυδον ὄφθαι πετόμενον, κέρυδος ἔχοντα χρυσοῦ καὶ δόρυ.
σκιπόμεθα δὲ τῆς τερέας, εἴτε χρυσοῦ, εἴτε φαυλὸν ἔστι, καὶ
συνδραπορομένη τοῖς μέγιστοι· ἀλλὰ σιώπα. ταῦτα εἶ-
πὼν, ὄχετο εἰς τὴν ἀρῶν ἢ ὁ τῆς παρῶντος μίαν δι-
D ἦς ἐφελκυσταμένη τὴν παρῶντος εἰσελθούσαν, ἔπαυσε τὸ εἶ-
δος αὐτῆς, καὶ τῆς τερέας ἐπαρῶνται, Οἴμοι (λέγουσα) τῆς
ἀνδρῶς καὶ τῆς παρῶντος. τί πεισόμεθα; βουλομένη καὶ δι-
δάσκουσα τὴν παρῶντος εἰπεῖν, Τί γὰρ γέροντες ὡς δὲ οὐκ
πυθόμενης διηγήσατο, καὶ παρῶντος τὸν κρινὸν ἀπάσης ἀ-
δολεγίας ἐπαρῶν, ὁ, ταῦτα μὲν ἐπιφάσης, ἀλλὰ σιώπα·
οὐφθάνει δὲ παρῶντος ἀποχωρήσαν αὐτῆς καὶ τῆς ὀ-
μυδούλων ὁ δὲ ἰὼ μάλιστ' εἶδε ἀρῶντος, ἐμβάλλει τὸν
λόγον· ἐκείνη δὲ τῶν ἐραστῶν παρῶντος παρῶντος αὐτῶν,
ἐφάσεν. οὔτω δὲ εἰς ἀρῶντος τοῦ διηγήματος ἐκκυλι-
E σθένος ὡς τε παρῶντος τὸν πλασάμενον τὴν φήμην,
ἀπομνήσασθαι αὐτῶν τῆς γνωρίμων, Ἀρτίως (εἶπεν) οἴκωθεν
εἰς ἀρῶντος κατὰ βαίνεις; Ἀρτίως, ἔφη ἐκείνος. Οὐκ οὐκ οὐ-
δὲν ἀκήχασ; Γέροντες γὰρ πὶ κρινὸν ἄλλο; Κέρυδος ὄφθα πε-
τόμενος, κέρυδος ἔχον χρυσοῦ καὶ δόρυ, καὶ μέλλοισι παρῶν
τούτου συγκλητὸν ἔχον οἱ ἄρχοντες. κακείνος γελῶσας,
Εὐ τῆς πάρος (εἶπεν) ὡ γυνῆς, ὁ καὶ φάσασθαι τὸν λόγον
εἰς ἀρῶντος παρῶντος. τοῖς μὲν οὐκ ἀρῶντος ἐπιτῶν ἀ-
πὴλαξε τῆς παρῶντος τὴν δὲ γυνῆς καὶ μωροσύμενος, ὡς
οἴκαδε εἰσῆλθεν, Ἀπώλεσάς με (εἶπεν) ὡ γυνῆς. ὁ γὰρ ἀ-
πόρρητον ἐκ τῆς ἐμῆς οἰκίας πεφάσασθαι δεδημοσιωμένην
F ὡς τε μοι φακτέον ἔστι τὴν παρῶντος ἀρῶντος ἀρῶντος.
τρεπομένης ὁ παρῶντος ἀρῶντος, καὶ λεγούσης, Οὐ γὰρ ταῦτα
μὲν τελαχρῶν ἠχούσας; Γοίων (ἔφη) τελαχρῶν; σὺ βια-
ζόμενης, ἐπλασάμενη ἀποπειρώμενος· οὐ μὲν οὐκ ἀσφα-
λῶς παρῶντος καὶ μετ' ἀρῶντος, ὡς παρῶντος ἀρῶντος, οὐκ οἶνον, ἐκ ἔλαγον, ἀλλ' ὕδωρ ἐγγέας, ἐπαίρεισε τὴν γυνῆς.

Φούλβιος δὲ ὁ Καίσαρος ἐταίρος τῷ Σεβαστῷ, γέροντος ἤδη
 γεροντός, ἀκρούσας ὁδυσσεύου τὴν πρὸς τὸν οἶκον ἐρημίαν,
 καὶ ὅτι τῷ μὲν δὴν θυγατρῶν αὐτῷ ἀπολωλότων, Πο-
 στουμίου δ', ὅς ἐτι λοιπὸς ἔστιν, ἢ ἀβουλῆς ἕνεκα ἐφυγῆ
 ὄντος, ἀναγκάζεται τὸν τῆς γυναικὸς υἱὸν ἐπεισάγειν τῇ ἀφ-
 ἡδοχῇ τῆς ἡγεμονίας, καὶ ὡς οἰκτεῖρων καὶ βουλομένων ἐκ
 τῆς ὑποφορίας ἀνακαλεῖσθαι τὸν θυγατρίδιον. Ταῦτα ὁ
 Φούλβιος ἀκρούσας ἐξέμεινε πρὸς τὴν αὐτῆς γυναικῆ,
 πρὸς δὲ Λιβίαν ἐκείνην, Λιβία δὲ κατήφατο πικρῶς Καί-
 σαρος, εἰ πάλαι ταῦτα ἐγνώκως, ἢ μεταπέμπεται τὸν θυγα-
 τρίδιον, ἀλλ' εἰς ἔχθραν καὶ πόλεμον αὐτῷ τῷ ἀφἡδοχῆ
 τῆς ἀφἡδοχῆς κατήσθην ἐλθόντος οὐκ ἔωθεν (ὡς εἰώθη) τῷ Φελ-
 βίῳ πρὸς αὐτὸν, καὶ εἰπόντος, Χαῖρε Καίσαρ, Ὑγίαινε (εἶπε)
 Φούλβιε. κακείνος νοήσας, ὥχθη δὴ οὐκ ἀπὸν οἶκαδε, καὶ
 τὴν γυναικῆ μεταπέμψαμένος, Ἐγνώκεν (εἶπε) Καίσαρ ὅτι
 ὁ ἀπορρήτων οὐκ ἐσιώπησα καὶ ἀφἡδοχῆ τῷ μέλλω δὴ αὐτῆν ἐ-
 μαυτὸν ἢ δὲ γυνῆ, Δικαιῶς, (εἶπε) ὅτι μοι τοσοῦτον σιωπικῶν
 χρόνον, οὐκ ἔγνωσ' εἰ ἐφυλάξω τὴν ἀκροασίαν ἀλλ' ἔασον
 ἐμὲ πρὸς τὴν λαβούσα ὁ Ζίφος, ἐαυτῷ πρὸς αὐτὴν τῷ
 ἀνδρὸς. ὁρθῶς οὖν Φιλιππίδης ὁ καμωδοποιός, Φιλοφροσύ-
 νης ἢ βασιλέως αὐτὸν Λισιμάχου πρὸς αὐτὸν καὶ λέγον-
 τος, Τίνος σοι μεταδῶ τῷ ἐμῷ, Οὐ βούλῃ (Φησὶ) βασιλῆ,
 πλὴν τῷ ἀπορρήτων. τῇ δ' ἀδδλεξία καὶ ἡ πειρησία κακὸν
 οὐκ ἔλαθον πρὸς ἐπὶ πολλὰ γὰρ ἀκροῦν θέλουν, ἵνα πολλὰ
 λέγῃ ἔχωσι. καὶ μάλιστα τοῖς ἀπορρήτοις καὶ κεκρυμμένοις τῷ
 λόγων πρὸς αὐτοὺς καὶ ἀερόθωσιν, ὡς πρὸς ἄλλω
 παλαιῶν ἵνα φορτίων τῇ φλυαρία πρὸς ἀπῆλθοι, εἶτα ὡς
 πρὸς οἱ παῖδες τὸν κρύφαλλον ἔτε κατέχῃ οὔτε ἀφἡδοχῆ
 σι μάλλον δὲ ὡς πρὸς ἐρπετὰ τοῖς ἀπορρήτοις λόγους ἐγκολπι-
 σάμενοι καὶ συλλαβόντες, οὐ συκροῦσιν, ἀλλὰ ἀφἡδοχῆ
 σκονταῦσιν αὐτῶν. τὰς μὲν γὰρ βελόνας φασὶ ρήγνυσθαι π-
 κτούσας, καὶ τὰς ἐχίδνας οἱ δὲ ἀπορρήτοι. λόγοι τοῖς μὴ γέρον-
 τας ἐκπύουσι ἀπολλύουσι καὶ ἀφἡδοχῆσι. Σέλδους ὁ
 Καλλίνικος, ἐπὶ τῇ πρὸς Γαλατίας μάχῃ πρὸς ἀποβαλὼν τὸ
 εὐρέτευμα καὶ τὴν διώαμιν αὐτῆς, καὶ πρὸς αὐτῆς τὸ ἀφἡδοχῆ
 μα, καὶ φυγῆν ἵππων μὲν τεινῶν ἢ τετάρων αἰοδίας καὶ πλά-
 νης πολὺν δρόμον, ἢ δὲ ἐνδύαν ἀπαρρῶσιν, ἐπαυλῆσιν
 πρὸς αὐτῆς, καὶ τὸν δεσπότην αὐτὸν δρῶν καὶ τὴν αὐτῆς, ἀρτόν
 καὶ ὑδῶρ ἤτησεν. ὁ δὲ καὶ ταῦτα καὶ τῷ ἄλλων ὅσα παρῶν
 ἐπὶ τῷ ἀγρῷ, δαψιλῶς ἐπιδοδοῖ καὶ φιλοφροσυνόμενος,
 ἐγνώσει τὸ πρὸς αὐτὸν τῷ βασιλέως καὶ πρὸς αὐτῆς ἡμέ-
 ρος τῇ σιωπικῶν τῆς χρείας, οὐ κατέχῃ, οὐδὲ σιωπικῶν
 σιωπικῶν βελόνας λαθάνειν, ἀλλ' ἀφἡδοχῆ τῆς οὐδὲ πρὸς αὐ-
 τῆς, καὶ ἀπολλύουσιν, Ὑγίαινε (εἶπε) ὦ βασιλῆ Σέλδ-
 κε. κακείνος ἐκπύουσιν τὴν δεξιά αὐτῆς καὶ πρὸς αὐτῆς ἡμέ-
 νος ὡς φιλήσων, ἐνθῶσιν ἐν τῷ μετ' αὐτῆς, Ζίφος τὸν τετραχι-
 λον ἀποκῆσαι τῷ ἀφἡδοχῆ Φηλοφροσύνης δὲ ἀφἡδοχῆ τῆς γυναι-
 κῆς ἐκπύουσιν ἐμῆς. εἰ δὲ εἰσῆσθε τὸ τε, καρτερήσας ὀλίγον χρό-
 νον, ἀτυχῆσαντος ὑστερον τῷ βασιλέως, καὶ μεγάλῃ ἡμο-
 νίᾳ, μείζονας αἰ (οἶμαι) χάριτας ἐκρύψατο αὐτῇ τῆς σιω-
 πῆς ἢ τῆς φιλοφροσύνης. οὐκ ἔμῃ οὐκ ἀμωσγέπως ἔχε πρὸς
 φασιν τῆς ἀκροασίας, τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν φιλοφροσυνίαν
 οἱ δὲ πλῆστοι τῷ ἀδδλεξῶν οὐδὲ αἰτίαν ἔχοντες, ἀπολ-
 λύουσιν αὐτοῖς. οἱ δὲ, καὶ κερία ἵνι λόγων γινόμενων πρὸς τὸν Διονυσίον
 τετραχίδος, ὡς ἀδαμῆσιν καὶ ἀρρηκτός ἐστι γελῆ-
 σας ὁ κερίας, Ταῦτα ὑμᾶς (εἶπε) πρὸς Διονυσίον λέγῃν, οὐ γὰρ πρὸς
 ἡμέρας ὀλίγας ὅτι τῷ τετραχίλῳ ὁ Ζεὺς ἐνέχῃ;

A Fulvius autem amicus Augusti Caesaris, cum hunc
 deplorare audivisset domus suae solitudinem, cum
 & duo e filia nepotes morte sublati essent, & qui re-
 stabat vnicus Postumius propter calumniam in ex-
 fultio viueret, cogere turq; priuignum imperii suc-
 cessorem relinquere, quaquam miseraretur, cupe-
 retq; ex exfultio nepotem reuocare: hæc cum audi-
 uisset Fulvius, narrauit vxori: vxor potro Liuiæ in-
 dicauit: Liuia acerbe cum Augusto ex postulauit, q̄
 iam pridem hoc decreto, nepotem non reuocaret,
 sed ipsam in visam imperij successori redderet. Ma-
 ne cum pro more ad Augustum venisset Fulvius, e-
 umq; salutasset, Augustus contra: Sanam mentem
 Fului. Sensit rem Fulvius, rectaq; domum reuersus
 vxorem acciuit, & Animadvertis, inquit, Augustus
 arcanum me non reticuisse, ideoq; statui mortem
 mihi consciscere. merito, respondit vxor, qui cum
 tandiu mecum vixeris, nō senseris, neque vitaueris
 meam futilitatem. sed me sine tibi præcedere. simul
 que arrepto gladio se ante maritum occidit. Recte
 itaq; Philippides comcediarum scriptor, amice cum
 compellanti Lyfimacho regi, ac quærenti, Quanam
 mearum rerum vis te impertiam respondit, Qua-
 cunque volueris o rex, dum modo nullo arcano.
 C Præterea garrulitati malum hoc ipso nō minus ma-
 lo adest curiositas. Multa. n. audire volunt garruli,
 vt multa habeant quæ dicant. ac maxime arcana &
 abscondita scrutantur atque investigant, futilitati
 tanquam materiem quandam obsoletâ sarcinarum
 apponentes. Deinde sunt instar puerorum, qui gla-
 ciem neque tenere volunt neque dimittere: immo
 veluti serpentibus in sinum collectis, non cōtinent,
 sed ab iis perroduntur. Belonas pisces, & vipersas
 partu rumpi aiunt. Arcana autem eos qui non con-
 tinent, foras elapsa perdunt. Seleucus Callinicus in
 pugna aduersus Galatas, omni exercitu, omnibus
 copiis amissis, abiecto diademate eques tribus vel
 quatuor comitantibus profugit: & per avia lōgum
 iter vagatus, ac iam animum ob inopiam despon-
 dens, ad casam quandam peruenit, ac cum forte
 fortuna in dominum eius incidisset, panem & a-
 quam petiit. is non ista modo, sed & quæ alia ruri
 aderant liberaliter comiterque præbuit. cumque
 faciem regis agnouisset, non continuit se præ gau-
 dio istius casus, neque cupientis latere regis dissi-
 mulationem adiuuit: sed cum ad viam vsq; dedu-
 xisset, & iam discederet, Salue, dixit, o rex Seleuce.
 Tum rex porrecta dextra, cum ad se trahens veluti
 osculaturus, vni comitum innuit vt ceteri. em ho-
 mini præcederet.
 Sic caput est, loquētis adhuc cum puluere mistum.
 qui sitacuisse, & se aliquantulum repressisset, paulo
 post a rege rursum florente & opibus aucto maio-
 rem puto pro silentio quam pro hospitalitate gra-
 tiam retulisset. Quaquam hic quidem vitæ quæ
 suæ incontinentiæ excusationem habuit spem, &
 exhibitum officium. Plerique autem garrulorum
 etiam sine causa se ipsos perdunt. In tonstrina qua-
 dam (vt exemplis res patefiat) otto sermone de ty-
 rannide Dionysii, quod ea adamantina & inexpu-
 gnabilis esset: tontrideus, Hæcine, inquit, vos
 de Dionysio dicere? cuius ego ceteri paucis iti-
 dem interpositis diebus nouaculam adhibeo.

γλωσσαλγίας, ὡς ἄρ' ἐριννύος ἢ ποιήης, βιαζέμεντες ἐξαγο-
 ρῶσαι τὸν φόνον. ὡ γὰρ ἐν τῷ σώματι πρὸς τὰ πεπο-
 ῖστα μέρη καὶ ἀλγυῦτα ἢ φορεὰ καὶ ὀλκή τῷ πλησίον,
 οὕτως ἢ γλώτῃ τῷ ἀδελέσχων, αἰ φλεγμονῶν ἔχουσα καὶ
 σφυγμὸν, ἔλκει ἢ καὶ σπυγγὰ τῷ ἀπορρήτων καὶ κεκρυμ-
 μῶν ἐφ' ἑαυτῷ. διὸ δεῖ πεφραχθῆαι καὶ τὸν λογισμὸν ὡς
 πρὸς βολον, ἐμποδῶν αἰ τῇ γλώτῃ κείμῃ, ὅτι πρὸς τὸ ῥῶ-
 μα καὶ τὸ ὄλιον αὐτῆς· ἵνα μὴ τῷ χύμῳ ἀφρονέσει εἰ
 δοκῶμεν, οὐ φασι, ὅταν ὑπεβάλλωσιν ἐκ Κιλικίας τὸν
 Ταῦρον ἀετῶν ὄνα μετὸν, εἰς τὸ σῶμα λαμβάνειν ἄμεγα-
 ῖον λίθον, ὡς ἄρ' κλέφθῃ ἢ χαλινὸν ἐμβάλλοντες τῇ φωνῇ, καὶ
 νυκτὸς οὕτως ὑπεφάραται λαμβάνοντες. εἰ τίνῃ ἐρεῖ
 τὸ ἴσ τὸν χάρισον ὅστις ἐστὶ καὶ τὸν ὀξωλέσπιν, ὅσδεῖς αὖ
 ἄλλον εἴποι ἢ τὸν πρὸς δότιω παρελθῶν. Εὐθυκράτης μὲν
 οὗ ἤρεψε τὴν οἰκίαν τοῖς ἐκ Μακεδονίας ξύλοις, ὡς φησι
 Δημοσθένης· Φιλοκράτης ὁ χρεῖσιον πολὺ λαβῶν, πόρνας καὶ
 ἰχθύς ἠγάραζεν· Εὐφρόβω δὲ καὶ Φιλάγρω τοῖς Ἐρετρίαν
 πρὸς δόσι χάραξεν ὁ βασιλεὺς ἔδωκεν· ὁ δὲ ἀδελέσχος ἀμι-
 αδὸς ἐστὶ πρὸς δότιω, καὶ αὐτεπάγγελτος, οὐχ ἵπποις ὅσδε
 πείχη πρὸς δότιω, ἀλλὰ λόγῳ ἐκφύρων ἀπορρήτοις, ἐν
 δίχαις, ἐν γάσει, ἐν ἀπολιτεῖαις, μηδενὸς αὐτῷ χά-
 ριν ἔχοντος· ἀλλ' αἰ αὐτὸς ἀκρύπτει, πρὸς φείλων χάριν.
 ὡς τε ὁ λελεγμῶν πρὸς τὸν εἰκῆ καὶ ἀκρίτως ἐκχέου-
 ῖα τὰ ἑαυτοῦ καὶ κατὰ χάριν ἰσχυρὸν, οὐ φιλαίνουτος σὺ
 γ' ἐστί, ἔχεις νόσον, χάρις δὲ διδοῖς· ἐναρμότῃ καὶ πρὸς τὸν
 φλύαρον· οὐ φίλος εἰ σὺ ταῦτα μιλῶν, ὅσδε δ' ἄνοιος· ἔχεις
 νόσον, χάρις λαλῶν καὶ φλυαρῶν. ταῦτα δὲ οὐ κατη-
 γρηλαίη ἠγῆτεον, ἀλλ' ἰατρείαν τῆς ἀδελείας· τῷ γὰρ πα-
 θῶν κρίσις καὶ ἀσκήσις πρὸς ἰσχυρὸν, πρὸς δὲ ἢ κρείσσις
 ἐστίν. ὅσδεῖς γὰρ ἐπιζέται φθύνει καὶ ἀποτελεῖσθαι τῆς ψυ-
 χῆς ὁ μὴ δυσχεραίνει. δυσχεραίνοντι δὲ τὰ πάθη, ὅταν τὰς
 βλάβας καὶ τὰς ἀγρίας τὰς ἀπὸ αὐτῶν τῶν λόγων κατὰ ο-
 ἰσμῶν. ὡς ἄρ' ἰὼν κατὰ νοῦν ὅτι τῷ ἀδελέσχων, ὅτι
 φιλεῖσθαι βουλόμενοι, μισοῦνται· χαρίζεσθαι θέλοντες,
 ἐνοχλοῦσι θαυμάζεσθαι δοκῶντες, κατὰ γλώτῃ· κερ-
 δάλλοντες, ὅσδε ἄλίσκοισιν· ἀδικοῦσι τοῖς φίλοις, ὡφελούσι
 τοῖς ἐχθροῖς, ἑαυτοῖς ἀπολλύουσιν. ὡς τε τὸ πρῶτον ἴαμα
 καὶ φάρμακόν ἐστὶ τῶν παθῶν, ὁ τῷ ἀπὸ αὐτῶν νοσήσαν ἀ-
 γρῶν καὶ ὀδυνῶν ἐπιλογισμὸς. δευτέρω ὁ χρεῖσιον ὅτι
 λογισμῶ, τὰ τῷ ἐναντίων, ἀκούοντες αἰ καὶ μεμνημέ-
 νοις, καὶ πρὸς χάρις ἔχοντας τὰ τῆς ἐχεμυθίας ἐγκώμια, καὶ
 τὸ σπυρὸν καὶ τὸ ἄγιον καὶ τὸ μυστηριώδες τῆς σιωπῆς, καὶ
 ὅτι θαυμάζονται μᾶλλον καὶ ἀγαπῶνται καὶ σφώτεροι
 δοκῶσι τῷ ἐξέλιον πούτων καὶ φερεμῶν, οἱ ἐργί-
 λωι καὶ βραχυλόγοι, καὶ ὡν πολὺς νοδὸς ἐν ὀλίγῃ λέξει σιω-
 ῖσαται. καὶ γὰρ Πλάτων τῶν ποιούτων ἐπαίνει, δεινοῖς ἀ-
 κροτήσας εἰκέναι λέγων, οὐλα καὶ πικρὰ καὶ σιωπῆς ἐμ-
 μῶνα φηγεμῶν. καὶ ὁ Λυκούργος εἰς ταῦτα τὴν δει-
 νότησ τῶν πολλῶν δὴ ὡς ἐκ παιδῶν τῇ σιωπῇ πείζων,
 σιωπῆ καὶ κατεπύκισ. κατὰ περὶ γὰρ οἱ Κελτίβηρες ἐκ τῶν
 σιδῆρος τὸ σῶμα ποῖσιν, ὅταν καπορῶσαντες εἰς τὴν γλῶτταν
 πολὺ καὶ ὁ γὰρ δὲ ἀποκαθάρσιν, οὕτως ὁ Λακωνικὸς λῶ-
 γος ὅτι ἐχει φλοῖον, ἀλλ' εἰς αὐτὸ τὸ δραστικὸν ἀφαιρέσθαι τῶν
 πρὸς τὸν διωκῶμεν σιμοῦται. ὅ γὰρ ἀποφθεγματικὸν αὐ-
 τοῖς τῶν, καὶ τὸ μετ' ἀσφοδίας ὅξυ πρὸς τὰς ἀπυρτήσεις,

A linguæ impotentia, tanquam Erinny quadam & vl-
 trice Dira, coacti eadem prode. Sicut. n. in corpo-
 re ad male affectas & dolore correptas partes fe-
 runtur atque vergunt quæ sunt in vicinia: sic loqua-
 cium lingua perpetuo inflammatione laborans
 atque palpitatione, trahit & adducit ad se aliquid
 arcanorū & absconditorū. Oportet igitur eā obthu-
 ratam habere: & ratione veluti obice linguæ op-
 posito identidem fluxum eius lapsusque cohibere,
 ne stultiore anseribus videamur esse, quos aiunt
 cum è Cilicia transvolant Taurum montem aquil-
 arum plenum, singulos recepto in os iustæ magni-
 tudinis lapide, quo tanquam freno aut claustro vo-
 cem compescant, ita noctu latentes tacite traicere.
 Iam si quis quærat quisnam hominum pessimus at-
 que perditissimus sit, nemo utique proditore omif-
 so alium quendam responderet. At enim Euthy-
 crates domui suæ è Macedonicis lignis fastigium
 imposuit, ut ait Demosthenes: Philocrates multo
 accepto argento scorta piscesque emit: Euphorbo
 & Philagro, qui Eretriam prodiderunt, agrum rex
 adsignavit. Garrulus autem proditor est nullo con-
 ductus precio, ultroque suam offert operam: non e-
 quos prodens, aut munitiones: sed arcana publicans
 dicta in iudiciis, in seditionibus, in certaminibus de
 republica: nemine ipsi agente gratias, quas ipse vl-
 tro debet si audiatur. Ergo quod dictum est in eum
 qui temere & absque iudicio sua profundeabat ac
 donando prodigebat:

Non tu humanus es, vitio laboras, nam gaudes dare.
 id etiam in garrulum competit. non amicus es, non
 benevolus qui ista indicas: morbo hoc laboras, quod
 gaudes loquendo & nugando. Verum hæc non ac-
 cusanda, sed curanda sanandaque: garrulitatis gratia
 dici intelligendum est. Vitia. n. iudicio & exercita-
 tione cum vincantur, iudicium præcedat oportet.
 nemo. n. se ad suæ facit ad vitandum & ex animo e-
 vellendum ea quæ molesta ei non sunt. in visa autem
 nobis sunt vitia, cum ratione perspicimus quæ dā-
 na ea dent, quam adferant turpitudinem. Quo mo-
 do nunc cernimus, garrulos dum volunt amari, in
 odia incurrere: dum gratificari, molestiam adferre:
 dum in admiratione esse, rideri: nullo cum lucro
 sumtus facere: iniuria amicos affigere, inimicis pro-
 dedesse, semetipsos perfundare. Itaque primum huius
 morbi remedium est, ratiocinatio turpium atque no-
 xiarum quæ ab eo proficiscuntur. Secundoloco ra-
 tiones sunt subducendæ eorum, quæ à cōtraria vir-
 tute veniunt, bonorum semperque audiendæ, me-
 moriterque tenendæ & in promptu habendæ sunt ta-
 citurnitatis ac silentij laudes, eorumque maieftas,
 sanctimonia, ac cū sacris arcanis similitudo: & quæ
 maiori sunt in admiratione, magis cari sapientesque
 habentur quam effrænes isti & concitati, ij qui ro-
 tundi sunt ac breuiloquentes, & quorum in exigua
 dictione multus inest sensus. Nam & Plato hos lau-
 dat, similes esse dicens peritorum iaculatorum, dum
 crispata, ac densa, inter seque convoluta verba emit-
 tunt. Et Lycurgus ciues statim à puero suos silentio
 compescens, ad huiusmodi contracte ac presse
 loquendi peritiam condocescit. Etenim sic-
 ut Celtiberes ferro aciem soliditatemque parant,
 eo in terram defosso crassas terrestresque partes ex-
 purgando: ita Laconica oratio cortice carebat,
 & supervacaneorum remotione in efficacitatem
 coacta acuebatur. quippe illa scite dicendi bre-
 vitas, & versatilis in responsionibus acumen,

multi erat silentii fructus. Atq; id genus dicta maxime sunt loquacibus obiicienda, vt sentiant quatum ea gratia habeant atq; virium. Quale est, quod Philippo Lacedaemonij dixerunt: Dionysius Corinthi. & rursum cu Philippus scripsisset, Si in Laconica impressionem fecero, extorres vos agam: rescripserunt, Si. Demetrio regi indignanti & clamitanti, Vnum ad me legatum misere Spartani: nihil territus legat' respoedit, Vnum ad vnum. In admiratione etiam de priscis sunt breuiloquentes. & templo Apollinis Pythij non Iliadem aut Vlyseam, neq; Pindari Parnes inscribere Amphictyones: sed Nosce te ipsum, Ne quid nimis, Sponde, praesto noxa: admirati grauitatem tenuis sermonis, in tanta breuitate sensum quasi malleo ductum concludentis. An no ipse ille deus in oraculis breuitati ac compendio studet? & Loxias ideo vocatur, quod loquacitatem magis fugit quam obscuritatem? Nonne qui absq; verbis aliquid per tesseram quandam significant, in admiratione sunt, magnisq; vehuntur laudibus: vt Heracleus. qui ciuibus postulantibus vt aliquam de concordia sententiam diceret, conscenso suggesto calicem aqua plenum sumsit, farinamque ei insperfam cum pulegio agitasset, ea epota abiit. cum demonstrasset ciuibus, in pace & concordia conseruari ciuitates, si contenti esse quibusvis, & non requirere sumtuosa ciues nosset. Scilurus Scytharum rex octoginta filios iam moritur' adferre fasciculum hastilium iussit, eumque singulis ita vt erat colligatus confringendum dedit. cum autem quisq; pro se id se praestare posse negaret: ipse vno post alterum extracto hastili, omnia nullo negotio confregit. ostendens concordiam ipsos firmos & insuperabiles conseruaturam: diffidio imbecilles & instabiles eorum res redditum iti. Si quis ergo haec & similia horum continenter recitet atque repetat, opinor nugis gaudendi finem cum facturum. Mihi quidem etiam seruus, de quo dicam, pudorem admodum incutit, consideranti quid rei sit rationi animum advertere, & institutum animi tenere. P. Piso orator, ne interturbaretur, seruis mandauerat vt tantum ad interrogata responderent, nihil praeterea dicerent. Evenit, vt Clodium, qui tum magistratum gerebat, amiciciae gratia ad conuiuium, quod (vt moris erat) splendidum instruxerat, vocari iuberet. Vt hora coenae appetiit, cum iam adessent reliqui conuiuae, expectabatur Clodius: ac seruum qui solebat conuiuas invitare, aliquoties misit Pifo visum an veniret. vespere iam facto, cum aduentus eius desperaretur, Quid, inquit Pifo seruo, an non inuitauisti Clodium? etiam, respondit. Cur ergo non venit? quia venturum se negauit. Cur id non statim dixisti? quia de eo abs te non fui interrogatus. Hic est seruus Romanus. at Atticus domino fodiens interim narrabit quibus conditionibus pax sit facta. Tanta est in omnibus rebus vis consuetudinis. Ac de hac quidem iam nunc dicemus. No enim freno iniecto cohiberi garrulitas: sed adsueta faciendo morbo illo obstari potest. Primum itaque vbi exiis qui vna sunt aliquid quaeritur, tacere adsueto, donec omnes respondere abnuerint.

Cursus enim non finis idem, & consilii,

ait Sophocles: neque vocis & responsi. quippe in cursu victoria est alios antevertentis. hic, si recte respondit aliquis, satis est collaudando & adstipulando candidi hominis opinionem reportasse:

A *ἐκ τῆς πολλῆς περὶ γίνεταί σιωπῆς. καὶ δεῖ τὰ τοιαῦτα μά-*
λισα ποῖς ἀδδλέγοις παρὰ βάλειν, ὅσων χάριν ἔχει καὶ δύνα-
μιν· οἷόν ἐστι τὸ, Λακεδαιμόνιοι Φιλίππῳ Διονύσιος ἐν Κο-
εῦθῃ καὶ πάλιν γράψαντος αὐτοῖς τῆ Φιλίππου, Αἰ ἐμβάλλ-
λω εἰς τὴν Λακωνικὴν, ἀσάτοις ὑμᾶς ποιήσω ἀντέγρα-
ψαν, Αἴκα. Δημητεῖς δὲ τῆ βασιλέως ἀνακτιώτοιο καὶ
βοάντοιο, Ἐἴνα παρὸς ἐμὲ Λακεδαιμόνιοι παρὰ βάλειν ἔπεμ-
ψαν· ἔ καταπλαγὴς ὁ παρὰ βάλειν, Ἐἴνα (εἶπε) ποτὶ ἔνα.
θαυμάζονται δὲ καὶ τῆ παλαμῶν οἱ βραχυλόγοι. καὶ τῶ
ἱερῶ τῆ Πυθίου Ἀπόλλωνος, ἐ τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδύ-
σειαν, ὅσδε τῶ Πινδαροῦ παρὰ βάλειν ἔπεμψαν οἱ Ἀμ-
φικτυόνες· ἀλλὰ τὸ Γνωστῶν, καὶ ὁ, Μηδὲν ἄρα, καὶ τὸ,
Ἐἴνα, παρὰ δὲ ἄτα· θαυμάσαντες τῆς λέξεως τὸ βίον καὶ
καὶ τὸ λιτόν, ἐν βραχέ σφυρήλατον νοῦν παρὰ βάλειν.
αὐτὸς δὲ ὁ πὸς ἐ φιλοσωτόμοιο ἐστὶ καὶ βραχυλόγοιο ἐν τοῖς
χρησμοῖς· καὶ λοξίας καλεῖται διὰ τὸ φθῆναι τὴν ἀδδλε-
γραμμάλλον ἢ τὴν ἀσάφειαν. οἱ δὲ συμβολικῶς αἰὲ φων-
ῆς ἀ δεῖ φράζονται ὅδε ἐπαγοῦνται καὶ θαυμάζονται
διὰ φερῶν τῶσι· ὡς Ἡράκλειτοιο, ἀξιοῦντων αὐτὸν τῆ πολι-
τῆ γνώμῃ ἵνα εἴπειν παρὰ ὁμοιοῖας, ἀσάφει τὸ βῆ-
μα, καὶ λαβῶν ψυχροῦ κύλικα, καὶ τῆ ἀλφίτων ὄπιπᾶ-
σας, καὶ τῶ γλήχῳ κινήσας, ἐκπῶν ἀπῆλθεν· οἰδεῖς ἀ-
μῆροιο αὐτοῖς, ὅτι τὸ τοῖς τυχοῖσιν ἐρεῖσθαι, καὶ μὴ δεῖσθαι
τῆ πολυτελείῃ, ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμοιοῖα ἔχε τῆρεῖ τῶ πόλεις.
Σχιλῆροιο δὲ καὶ ἀλιπῶν ὀγδοήκοντα παῖδας ὁ Σκυθῶν βα-
σιλέοιο, ἤησε δέσμῳ δουρῶν ὅτε ἀπέθνησκε. καὶ λαβῶν-
τας ἐκέλευσε καὶ ἀδραῦσαι καὶ καταῆσαι στυδεδεμένην
καὶ ἀδραῦσαι. ὡς δὲ ἀπειπον, αὐτὸς ἐλκῶν ἐν κατῆ ἐν, πῶν ἄ-
ρὰ δὲ ὡς δέκλασε τὴν συμφωνίαν αὐτῆ καὶ τὴν ὁμοιοῖαν
ἰσχυρὸν ἀποφάσιν καὶ δυσκαθαίρετον, ἀδενέοιο δὲ τὴν ἀφῆ-
λυσιν καὶ ἐ μόνιμον, εἰ δὲ τῶτα καὶ τὰ τοιαῦτα σιωχῶς
ἴσ εἴποι καὶ ἀσάφειοιο, παύσαιτ' αἰ ἴσως ἠδδμῶροιο τῶ
φλυαρῆν. ἐμὲ δὲ κακῆοιο ὁ οἰκέτης βῆμαλα δυσωπεῖ, ὅ
παρὰ βάλειν τῶ λόγῳ, καὶ κρατεῖν παρὰ βάλειν, ἠλίχον ἐστὶν
εἰς τῶ μῶροιο. Γούπλιοιο Γείσων ὁ ῥήτωρ, μὴ βελέμῳροιο
εἰσολῆσθαι, παρὰ βάλειν τῶ οἰκέταιο παρὰ βάλειν τῶ ἐρωτῶ μῶροιο
λαβῆν, καὶ μηδὲν πλέον. εἴτα Κλώδιοιο ἀρχοῖα δεξιάσ-
α βελέμῳροιο, ἐκέλευσε κληθῆναι καὶ παρὰ βάλειν ἀσάφειοιο
παρὰ βάλειν (ὡς εἰχῶ) ἐστῆσιν. ἐστῆσιν δὲ τῶ ὄραοιο οἱ μῶ ἄλλοιο παρ-
ῆσαν. ὅ δὲ Κλώδιοιο παρὰ βάλειν. καὶ πολλάκις ἐπέμψ-
εἰ εἰδῶτα καὶ οἰκέτῳ, ἐποφῶ μῶροιο εἰ παρὰ βάλειν. ὡς δὲ ἴσ
ἐσάφει καὶ ἀπέγνωσο, Τί δέ, (εἶπε παρὰ βάλειν τῶ οἰκέτῳ) ἐκέλευ-
σας αὐτόν, Ἐἴνα, εἶπε. Διὰ τί οἶν ὅδε ἀφῆκαοιο κακῆοιο,
Ὅ πῆρῆσθαι. Γῶ οἶν ἐκ βῆσῶ ἐφρασαι· Ὅ πῆρῆσθαι ἐκ
ἠρώτῆσας. ἔτιοιο μῶ Ρωμαῖκῶ οἰκέτης. ὅ δὲ Ἀφῆσῶ ἐρῆ τῶ
δεσπότη σκῆπῶν, ἐφ οἷο γερῶσιν αἰ ἀφῆσῶ. ἔτιοιο μέ-
γα παρὰ βάλειν ὁ ἐπισμῶοιο ἐστὶ καὶ παρὰ βάλειν γῆρῆ λέγω-
μῶ. ἔ γὰρ ἐστὶν ὡς χαλιῶν ἐφαφα μῶοιο, ὅπιπῆν τῶ ἀδδ-
λέγην, ἀλλ' ἐστὶ δὲ κρατῆσθαι τῶ νοσηματοιο. παρὰ βάλειν μῶ οἶν
ἐν τῶ πῆσας ἐρωτῆσιν, στυτῶν ἐπῆσιν σιωπῶν, μέχρῶ οἶ
πῶτες ἀπειπῶ) τῶ ἀποκείσιν. ἔ γὰρ ἴσ βελέμῳροιο τῶ καὶ
δρόμοιο τέλος, ὡς φησιν ὁ Σοφοκλῆοιο. ὅσδε γῆ φωνῆοιο καὶ ἀπο-
κρίστωοιο· ἀλλ' ἐστὶ μῶ, ἠ νίκη τῶ φῶσῶν τῶοιο ἐστὶν, ἐν τῶτα δ,
εἴαν μὴ ἰκανῶοιο ἐπερῶ ἀποκείσιν), καλῶοιο ἐχῶ σιωπῶν ἀνέ-
σῶσθαι καὶ σιωπῶν φῶσῶ, δόξαοιο μῶοιο ἀνθρώποιο λαβῆν.

Proinde tria sunt genera respondendi ad interrogata: necessarium, come, superfluum. Ponamus exemplum. Interrogatus aliquis, intusne Socrates? tanquam inuitus & nihil quicquam alacris respondet. Non est intus. aut si placuerit Spartanos imitari, tantum hoc referet, Non quomodo illi Philippo per epistolam sciscitanti an se in urbem admitterent, epistolam Non litteris magnis inscriptis miserunt. Alius humanius respondebit, Non est intus, sed in mensa, additamenti quoque, si videbitur, loco, adiciet, Ad mensas eum esse, & ibi hospites quosdam praestolari. Supervacaneus autem ille & loquax, si quidem etiam forte Antimachum legerit Colophonium, sic respondebit: Non est intus, sed ad mensas, hospites expectas Iones, pro quibus ad ipsum scriptis Alcibiades, apud Miletum degens cum Tisapherne satrapa regis Persiae, qui ante Lacedaemoniis, nunc propter Alcibiadem Atheniensibus opitulatur. nam Alcibiades conficiendi in patriam reditus gratia Tisaphernem suis conciliat. Denique contenta oratione totum octauum Thucydidis librum recitabit, eoque auditorem proluet, donec & Miletus capiatur, & Alcibiades denuo in exsulum agatur. Hoc loco maxime inhibenda est garrulitas, ut interrogationis veluti vestigia respondendo sequaris, responsionemque interrogantis vsu tanquam centro & circino circumscribas. Carneadem, cum in gymnasio differeret, neque dum magna sibi parasset gloriam, praefectus gymnasij, misso quid id nunciaret iussit de vocis magnitudine (erat autem vocalissimus) aliquid remittere. cumque is peteret, ut sibi modus vocis ab eo daretur, non inepte subiecit praefectus, Do tibi modi loco eum: qui cum disputas. Respondenti itidem modus sit voluntas interrogantis. Porro autem sicut Socrates maxime ab iis abstinendum cibis aiebat, qui non esurientes ad edendum, & potibus, qui non sitientes ad bibendum pelliciunt: sic & eos sermones ad garrulitatem procliuis maxime videt, ad quos cum voluptate aliqua fertur, inque iis solet esse nimius: eosque occurrentes sibi aversetur. Puta, bellicosi multi sunt in bellis narrandis: talemque facit Homerus Nestorem, se penumero sua preclara recensentem facinora. eodemque modo iis qui in iudicio causas obtinuerunt, aut praeter expectationem apud reges vel principes viros gratiosi fuerunt, veluti morbus quidam incidit atque comitatur, quod saepenumero memorant narrantque, quo modo ingressi, adducti sint, certauerint, differuerint, auctores aut adversarios aliquos redarguerint, laudem retulerint. Est enim gaudium longe comica illa vigilia loquacius, subinde seipsum exsuscitans, & narrando innouans: itaque procliues ad huiusmodi sermones quavis data ansa feruntur. Non enim tantummodo

Vbi dolor urget aliquem, ibi manum tenet.

sed & delectatio vocem in se habet, secumque linguam circumducit, semper cupiens memoriam ea fulcire. Ita & amantes plerumque in eo occupatos videas, ut sermone aliquo memoriam eorum quaerant amant representent. de quibus si non cum hominibus, saltem cum rebus animae expertibus colloquuntur. ut,

*Os ponda mi carissima. -- Et,
Lucerna beata, Bacchis te deum putat.
Eiq, si videre, deorum es maximus.*

Nimirum autem garrulus est ubi ad verba venit, alba (quod dicitur proverbio) amussis. & tamen

A *ἔστι τοίνυν τρία γῆνη τῶν πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀποκρίσεων, τὸ μὲν αἰαγχῶν, τὸ δὲ φιλανθρώπων, τὸ δὲ παλαιῶν. οἱ περὶ μὲν πρὸς εἰς Σωκράτους εἶδον, ὁ μὲν ὡς πρὸ ἀκων καὶ ἀπερθεύμενος, ἀποκρίνεται τὸ, Οὐκ ἔνδον ἔαυτὸ βούληται λακωνίζην, καὶ τὸ ἔνδον ἀφελῶν, αὐτῷ μόνῳ φηγέσεται τὴν ἀπόφασιν (ὡς ἐκείνοι, Φιλίππου γραψάντος εἰ δέχονται τῆ πόλεως αὐτῶν, εἰς χάρτιον ΟΥ μέγα γραψάντες ἀπέστειλαν) ὁ δὲ φιλανθρώπων τερον ἀποκρίνεται, Οὐκ ἔνδον, ἀλλ' ὅτι τῆ τεραπέζης, καὶ βούληται παροσπεριμετρήσασθαι, ξένους ἕνας ἐκεῖ παρ' αὐτῶν. ὁ δὲ παλαιῶν καὶ ἀδολέχης, αἴ γε δὴ τύχη καὶ τὸν Κολοφώνιον ἀνεγνωκῶς Ἀντίμαχον, Οὐκ ἔνδον (φησὶν) ἀλλ' ὅτι τῆς τεραπέζης, ξένους ἀναμύρων Ἴωνας ἑσθ' ἂν αὐτῶν γέγραφεν Ἀλκιβιάδης πρὸς Μίλητον ἄν, καὶ πρὸς τὴν Τισσαφέρην ἀγαθῶν, τῶν τῆς μεγάλης σατραπείης βασιλέως, ὅς παλαιὰ μὲν ἐβόηθη Λακεδαιμονίοις, νῦν δὲ παροσπύεται δὲ Ἀλκιβιάδῳ Ἀθηναίοις. ὁ γὰρ Ἀλκιβιάδης ὅτι θυμῷ κατελθεῖν εἰς τὴν πατρίδα, τὸν Τισσαφέρην μετὰ τῆσιν. καὶ ὅπως τὴν ὀνόματι Θουκυδίδου κατετινόμενος ἐρεῖ, καὶ κατὰ κλύσθ' τὸν αἰ. θρόνον, ἕως φθάσῃ καὶ Μίλητος ἐκ πολεμῆσαι, καὶ φυγαδῆσθαι τὸ δ' ἄπειρον Ἀλκιβιάδης. μέγιστα δὲ πρὸς τὸ δεῖ τὴν ἀδολέχῃαι σιωπῆσαι, ὡς πρὸ εἰς ἴχνος ἐμβοιάζοντα τὴν ἐρώτησιν, καὶ ὡς κέντρα καὶ ἀγαθῆσιν τῆς γῆρας τῆς πωτανομῆσθαι παρ' αὐτῶν φαῖτα τὴν ἀποκρίσιν. Καρνεάδῳ μὲν γὰρ, οὐπω μέγιστον ἔχοντα τὴν δόξαν ἐν τῷ γυμνασίῳ ἀγαθῶν, πέμψας ὁ γυμνασιάρχος, ἐκέλευσεν ὑφεῖναι τὸ μέγεθος τῆς φωνῆς (ὡς γὰρ μεγαλοφωνότατος) εἰπόντος δὲ ἐκεῖνος Δός μοι μέτρον φωνῆς, ἔφαυλως ὑπέτυχε, Δίδωμι τὸν παροσπύεται ἀγαθῶν. τῶν δὲ ἀποκρίσιν μὲν, μέτρον ἔστω ἢ τῆς ἐρωτῶντος βέλους. καὶ μὲν ὡς περὶ ὁ Σωκράτης ἐκέλευε φυλάττειν τῶν οἰτιῶν ὅσα μὴ πεινῶντας ἀναπαύσῃ ἐσθῆν, καὶ τῶν πομπῶν ὅσα πίνειν μὴ διψῶντας, οὕτω γῆ καὶ τῶν λόγων τὸν ἀδολέχῃαι οἷς ἡδέεται μέγιστα καὶ κερῆσαι κατὰ κέρως, πύποις φοβῆσαι, καὶ πρὸς τοῦτοις ὁππρῆοντας ἀνυπαίτιν. οἱ δὲ ἐραπειῶν πολέμων εἰσὶ διηγηματικῆ καὶ τὸν Νέσσορα ὁ ποιητῆς τοιοῦτον εἰσαγά, τὰς αὐτοῦ πολλάκις ἀειτίας καὶ παρὰ τῆς διηγήσασθαι. ὅτις κῶς δὲ καὶ τοῖς πρὸς δίκας ὅτι τυχεύσασθαι, ἢ παρ' ἡγεμόσι καὶ βασιλεύσιν ἀπερθεύμενος διημερήσασθαι, ὡς πρὸ νόσηματι, παροσπύεται καὶ πρὸς ἀκαθάρτου τὸ μεμνησθαι καὶ διηγεῖσθαι πολλάκις ὅτις ἐπὶ εἰσῆλθον. παροσπύησασθαι, ἡγωνίσασθαι, διελέχθασθαι, δὲ ἡλεγεῖσθαι ἀπὸ δίκης πινῶν ἢ κατηγῆσθαι, ἐπηνέησασθαι. πολλῶν γὰρ ὅστιν ἡ γῆρας τῆς κωμικῆς ἐκεῖνος ἀγρυπνίας ἀγαθῶν, ἀναρρίπτεισθαι πολλάκις αὐτῷ, καὶ παροσπύεται ποιεῖσθαι τοῖς διηγήμασιν. ὅθεν ὀλιγοσθῆσθαι πρὸς τῆς τοιοῦτοις τῶν λόγων εἰσὶν ἐκ πάσης παροσπύεσθαι. οὐ γὰρ μόνον ὅπου τις ἀλγεί, κείτῃ καὶ τὴν χεῖρ' ἔχει, ἀλλὰ καὶ τὸ ἡδον μόνον ἔχει τὴν φωνὴν ἐν αὐτῷ, καὶ πρὸς αὐτῶν τὴν γλῶτταν ἐπερεῖδῃν αἰετῆ μνήμη βουλομένον. οὕτω καὶ τοῖς ἐρωτικῆς ἢ πλείστη ἀγαθῶν πρὸς λόγους μνήμῃαι ἕνα τῶν ἐρωτικῶν ἀναδιδόντας. οἱ γὰρ καὶ μὴ πρὸς αἰθροῖς, πρὸς αἴψα πρὸ αὐτῶν ἀγαθῶνται, ὡς φιλαίτη κλίτη, καὶ βακχίς θεόν ὁ εἰομῆσθαι διδάμων λύχνη. καὶ τῶν θεῶν μέγιστος, ἢ τῶν δόκει. ἔστι μὲν οὖν ἀπερθεύσθαι ἢ λακωνικῶς γῆρας τῆς λόγους ἀδολέχης.*

B
C
D
E

οὐ μὲν ἄλλὰ μᾶλλον ἐτέρων ἐτέροις παρὰ πεποιθῶς, οὐφεί-
 λη τούτοις φυλάττειν, καὶ ἀνέχθην ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων καὶ
 ἀνακρούειν, ὡς πρῶτον τῶν παρὰ γαλακτῆν καὶ ἀπομνησκύειν
 αἰεὶ δι' ἡδονῆν διωαυμένων. τὸ δὲ αὐτὸ τῶν καὶ παρὰ τοῖς
 λόγους ἐκείνοις πεπότησιν ἐπὶ οἷς κατ' ἐμπειρίαν ἢ ἐξ ἴπ-
 να τῶν ἄλλων ἀφ' ἑρῆν νομίζουσι. φίλαυτος γὰρ ἂν καὶ φι-
 λῶδός οὗ τοιοῦτος,

Νέμει δὲ πλεῖστον ἡμέρας τούτω μέρεσιν,

Ἰν' αὐτὸς αὐτῶν τυγχάνη κρείττος ἂν, ἐν ἰσορείαις, ὁ
 ἀναγνωστὴς ἐπὶ τεχνολογίαις, ὁ γραμματικὸς ἐν διηγή-
 μασι ξενικῶν, ὁ πολλῶν χώρων ἐπεληλυθὼς καὶ πεπλανη-
 μένος. ὥστε καὶ ταῦτα δεῖ φυλάττειν. δελεάζουμένη γὰρ
 ἡ αὐτῶν ἢ ἀδδλεξία, κατὰ τὸν ζῶον ἔπι νομάς σιωπῆ-
 ρης παρῆσι. θαυμαστὸς δὲ ὁ Κύριος, ἔπι καὶ τῆς ἀμίλλας ἐ-
 ποιεῖτο παρὰ τοῖς ἡλικίαις, οὐκ ἐπὶ οἷς κρείττων, ἀλλ' ἐπὶ οἷς ἀ-
 πειρότερος ἢ ἐκείνων, εἰς ταῦτα παρὰ κελύμενος, ἵνα
 μήτε λυπητὴ παρὰ δοκιμῶν καὶ μετάνων ὠφελῆται. ὁ δὲ ἀ-
 δδλεξίης σιωπῆτον, ἀλλ' οὐκ ἐμπέση λόγους ἐξ οὐ μαθεῖν
 ἢ διωαυται καὶ πυθέσθαι τῶν ἀγνωσμένων, τῶτον δὲ ζῶει καὶ
 ἐκκερῆς, μιᾶσιν αὐτῶν διωαυται μικρὸν τῶν σιωπῆσαι μὴ
 διωαυμένος εἰς τῶν ἐώλων καὶ πολυπατήτοις κύκλω πε-
 ρειῶν εἰσελαύνῃ ῥαφιδίας τὸν λόγον ὡς τῶν παρ' ἡμῶν καὶ
 τύχῳ ἀεγνοκῶς δύο τῶν ἐφόρων βιβλίων ἢ τρία, πρῶτος
 ἀνδραποῖς κατέτελλε, καὶ πρῶτον ἀνάστατον ἐποίησεν συμπό-
 σιον. αἰετῶν δὲ Λόκους μάχῳ καὶ τὰ σιωπῆσιν διηγερούμε-
 νος. ὅταν Ἐπαμινόνδας παρὰ νύμιον ἔσεν. οὐ μὲν ἄλλὰ τῶ-
 τό γε τῶν κακῶν ἐλάττωσιν ὅστι, καὶ δεῖ τῶν ἀτρέπειν εἰς ταῦ-
 τα τῶν ἀδδλεξίαν. ἦπὸν γὰρ ἀνδρῶν ἔσεν τὸ λέγειν ἐν τῶν
 φιλολόγῳ πλεονάζον. ἐπὶ τῶν δὲ καὶ γραφῶν ἵπτοις τοιού-
 τος, καὶ ἀφ' ἑρῆσιν κατ' ἴδιαν. ὁ μὲν γὰρ Στωϊκὸς Ἀν-
 τίπατρος, ὡς εἶπε, μὴ διωαυμένος μὴ δὲ βουλόμενος ὁμο-
 σε χωρεῖν τῶν Καρνεάδῃ μὲν πολλοῦ ῥάδιματος εἰς τῶν
 Στωϊκῶν φερεμένων, γραφῶν δὲ καὶ πληρῶν τὰ βιβλία τῶν παρὰ
 αὐτὸν ἀπλογῶν, καλαμοδοῖας ἐπεκλήθη. τὸν δὲ ἀδδλε-
 ξίῳ ἴσως αἰετῶν παρὰ τῶν γραφῶν σιαμαχία καὶ βοή τῶν
 πληθῶν ἀπρῶκουσα κατ' ἡμέραν, ἐλαφρότερον τῶν πα-
 σκευάσθε τοῖς σιωπῆσιν. ὡς τῶν οἰκύνες εἰς λίθους καὶ ξύλα
 τὸν θυμὸν ἀφείτες, ἦπὸν εἰσὶ χαλεποὶ τοῖς ἀνδραποῖς. ἀρ-
 μόσθ δὲ αὐτοῖς σφόδρα καὶ τῶν κρείττωνων αἰετῶν παρὰ
 σβυτέρων ὁμιλῶν ἀγρυμνοῦντο γὰρ αὐτῶν τῶν δόξαι, ἐπὶ
 ἢ ἡμῶν σιωπῆσιν. τούτοις δὲ δεῖ αἰετῶν καὶ συμμεμί-
 χθαι καὶ συμπεπλέχθαι τοῖς ἐπιστομῶν τῶν παρὰ σοχίῳ ἐ-
 κείνῳ καὶ τὸν ἐπιλογισμὸν, ὅταν πὶ μέλλωμεν λαλεῖν, καὶ τὰ
 ῥήματα τῶν σιωπῆσιν παρὰ τρέχει, τίς ἐστὶ ὁ λόγος ὁ ἐφεσῶς
 καὶ καλαμοδοῖας; ὅτι τί δὲ ἢ γλαῦσα ἀπαρῆ; ἢ εἰ-
 πόντι παρὰ γίνεται καλὸν, ἢ πὶ σιωπῆσιν πὶ δυσχερές; οὐ γὰρ ὡς
 βαρὸς ἢ δεῖ πῆζοντα ἀποθέσθαι τὸν λόγον, ἐπὶ τῶν ἀμύδῃ
 γε καὶ ῥήταις ὁμοίως, ἀλλ' ἢ δι' αὐτοῖς ἀνδραποῖς δεομένων
 ἵνες λαλοῦσιν, ἢ τοῖς ἀκούοντες ὠφελουῦτες ἢ χάριν ἵνα
 τῶν παρὰ σκευάζοντες ἀλλήλοις, ὡς τῶν ἀλλοῖς τοῖς λόγοις ἐφ-
 δῶοισι τῶν ἀφ' ἑρῆσιν καὶ τῶν παρὰ τῶν ἐξ ἴπνα τυχάνου-
 σιν ὄντες. εἰ δὲ μήτε τῶν λέγων πὶ χρῆσιμον, οὔτε ἀναγκαῖον τοῖς
 ἀκούοντες ὁμιλῶν, ἡδονή τε καὶ χάρις οὐ παρῆσιν, ἀφ' ἑ-
 τί λέγει; τὸ γὰρ μέτῳ καὶ ἀφ' ἑρῆσιν, ἔχῃ ἦπὸν ἐπὶ τοῖς λό-
 γοις ἢ τοῖς ἔργοις ὅστιν. ὅτι πᾶσι δὲ καὶ τῶν ταῦτα πρῶτα δεῖ παρὰ ἔχθην ἔχθην καὶ μνημονεύειν τὸ Σιμωνίδειον,

A alius ad aliud sermonis genus cum sit propensior, id i-
 psum potissimum vitare, ab eoq; se abstinere & revel-
 lere debet: quia hoc cum quā longissime provehere,
 & ob voluptatē prolixum in loquēdo facere possit.
 Eodē modo affici solēt sermonib. de eo rerū genere,
 in quo ob peritiā habitumve aliquē aliis se praeſtare
 cenſent. sui. n., & glorię studioſi tales homines, q;sq;
Partem diei tribuit maximam huic rei,
In qua praeſtare nouit ipſe ſe ſibi.

B sic qui multae lectionis est, historias: grammaticus,
 artificia sermonis, peregrinas res qui multum terrae
 pervagatus est, solent inculcare. Itaq; hic quoq; ad-
 hibenda est cautio. incitata enim garrulitas iis reb;
 tanquā animal ad vſitata ſibi paſcua fertur. Dignus
 admiratione Cyrus, qui cum aequalibus contenti-
 ones ſuſceperit, non earum rerum in quibus praestabat,
 ſed quarum erat imperitior: ad has provocans,
 vt neq; contriſtaret eos vincens, & diſcendo vtilita-
 tem perciperet. Contra garrulus, ſi ſermo incidat
 de re aliqua, vnde diſcere & cognoscere aliquid ſibi
 ignotum queat: cum proſtigit, neſcius tacendo ei
 exiguam dare mercedem. orationem vero in obſo-
 letos iam & vſu proſtitos centones in orbem redi-
 git. Ita quidam apud nos, cum forte fortuna duos
 aut tres legiſſet Ephori libros, omnes obtundebat

C homines, & omnia conuiuia deſtabat, ſemper
 Leuſtricam pugnam & quae ſequuntur narrans.
 vnde Epaminonda cognomentum ei factum fuit.
 Enimvero hoc quidem omnium eſt malorum mi-
 nimum, eoque avertenda eſt loquacitas. minus e-
 nim eſt moleſta, quando rerum ad humanitatem
 pertinentium cōmemoratione nimia peccat. Quin
 & adſuefaciendi ſunt qui vitio huic ſunt obnoxij,
 vt ſcribant aliquid, & ſeoriſim diſſerant. Stoicus
 quidem Antipater, vt fertur, cum neque poſſet ne-
 que vellet congregi cum Carneade, magno cum
 impetu in Stoicos invehente, interim ſcribens li-
 broſque implens contradictionibus aduerſus eum,

D Calamoboaſ appellatus eſt, quod calamo ſcilicet
 vociferaretur. garrulum autem vmbraſilis illa ſcri-
 bendi concertatio & vociferatio à multitudi-
 ne ab-
 ducens, fortaliſſis paulatim tolerabiliorē conſue-
 ſcentibus praebuerit. ſicut canes vbi in ligna aut la-
 pides deſcruerunt, minus aduerſum homines fero-
 ciunt. Congruet illis etiā admodum perpetua cum
 praſtantioribus & ſenioribus conſuetudo. vt vere-
 cundia illorum exiſtimationis ducti ad tacendum
 adſueſcant. Atque his quidem adſuefactionibus
 ſemper debet adhiberi & implicari haec obſeruatio

E & ratiocinatio, vbi aliquid ſumus dicturi, & ver-
 ba ad os procurrunt: Quisnam eſt hic ſermo qui
 inſtat & vrget? quorſum tendit lingua? quid boni
 dicendo, quid mali tacendo ſum cōſecuturus? Neq;
 enim oratio vrgens deponenda eſt oneris in mo-
 rem, cum etiam emiſſa permaneat nihilo minus.
 Sed aut ſuae alicuius neceſſitatis cauſa loquuntur
 homines, aut vt proſint auditoribus, aut gratiae in-
 vicem alicuius conciliandae cauſa conuerſationem
 actionemve ſuſceptā ſermone tanquā fale cōdiunt.
 vbi vero neque dicenti vtile, neq; audienti neceſſa-
 rium eſt quod dicitur, neq; voluptatem aut gratiā
 parit: quorſum dicitur? vanitas enim & fruſtra eſſe,
 non minus in verbis quam in rebus locum habet.

Præter hæc omnia poſtremo loco in promptu
 habeatur & memoriæ inhæreat Simonidis illud,

qui d
 esse
 dion
 do si
 prof
 lenti
 sed m
 nui al
 spica
 onis q
 uerunt
 inclina
 incum
 fam a
 quoda
 planic
 pestem
 affectu
 tempe
 quid
 moqu
 spiritus
 cum
 modi
 nobis
 ſcendi
 parer
 Alio
 In p
 tranſer
 tem, t
 ſtoria, d
 Quae
 na
 tantan
 perturb
 Xenoph
 esse repo
 ſicorum
 quoq; i
 quae ab o
 bus illibe
 dine cō
 & diuert
 cōclau
 cant cell
 maligno
 ſcifician
 Quae
 Inſer
 Nunc, e
 dormire

qui dixit saepe penitentia se ductum quod locutus esset, nunquam quod tacuisset. Tum hoc, ad sufectionis magnam esse in omnibus rebus vim. quando singultum etiam & tussim homines attendendo profligantes, cum labore & dolore expulerunt. Silentium autem non fiti modo, ut Hippocrates ait, sed molestia etiam ac dolore vacat.

ὅτι λαλήσας μὲν, πολλάκις μετενόησε, σιωπήσας δὲ, σὸς ἴ- ποτε. καὶ τὴν ἀσκησιν, ὅτι πρῶτον ἐπιτραπεί καὶ ἰσχυρὸν ἐ- στί· ὅπου καὶ λυγρὸν καὶ βῆχα αἰθέροισι πᾶσι μὴ πρῶτον ἔ- χην ἀσπάζομενοι, μὲν πόνος καὶ ἀληθδόνος ἄξεκρούσαντο. σιγή δ' ἔμμόνον ἀδύλον, (ὡς φησὶν Ἰπποκράτης) ἀλλὰ καὶ ἀ- λυποὶ καὶ αἰώδιον.

PLUTARCHI

De Curiositate commentariolus.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

Περὶ πολυπραγμοσύνης.

OMNIVM, quæ non perflerur, aut tenebricosa, fit, vel hyemi tempestatibusq; obnoxiam, desere re fortassis optimū est. si quis tamen ob cōsuetudinem loco eo delectetur, potest ea fenestris trāspolitīs, scalis mutatis, ac ia-

nuis aliquibus apertis, aliis clausis, splendidior, perspicabilior, ac salubrior redigi. quo genere mutationis quidam urbibus magnam utilitatem conciliauerunt. sicut meam patriam ad Fauonium ventum inclinatum, Solisque radios sub vesperam Parnaso incumbentis excipientem, versus ortum conversam à Chærone ferunt. Empedocles vero physicus quodam montis hiatu, unde grauis & insalubris in planiciem exhalabat auster, obturato, creditus est pestem ea regione exclusisse. Quando igitur sunt affectiones quædam morbosæ ac damnosæ, & quæ tempestatem tenebrasq; animo inferant, optimum quidē fuerit eas expellere & solo prosternere, animoque hac ratione serenitatem, lucem purumque spiritum parare. at si fieri hoc nequit, saltem circumagendo & vertendo ita mutandæ sunt, ut commodiores nobis aptioresque fiant. Talis est, quæ se nobis offert, curiositas, cupiditas quædam cognoscendi aliorum mala, morbus neque invidia, ut apparet, neque malignitatis vacuus.

Aliena quorsum acute peruides mala,

In propriis cæcus, hominum inuidissime?

transfer extrinsecus; & intro converte curiositatem, si quidem delectaris malorum tractanda historia, domi tibi copiosa est materia.

Quantum ad Alixona aquæ est, folia aut quot germinat ilex:

tantam multitudinem inuenies peccatorū in vita, & perturbationum in animo, & delictorum in officio. Xenophō ait iis qui familiā probe administrant, suū esse reponendis sacrificiorū vasis, suū cœnæ, suū rusticorum, suum bellicorū instrumentorum locū. tu quoq; itidem habes reposita mala quæ ab invidia, quæ ab obtreccatione, quæ à timiditate, quæ à fordibus illiberalitatis proficiscantur. hæc recense, hæc ordine cōsidera. fenestras quib. in viciniam prospicis, & diverticula curiositatis occlude: alia apertis quæ in cōclauē tuam, quæ in gynæceum, quæ in familiæ ducant cellas. ibi negocium inueniet non inutile, non malignum, sed cōducibile & salutare, cupiditas ita

Qua prætergressus, quid feci, quid ve reliqui

Infectum, factū quod opus fuit? --

Nunc, quemadmodum in fabulis est Lamiā domi dormire exeam, oculis in quodā vasculo repositis,

ΠΝΟΥΝ ἢ σκατείνω ἢ δυσχείμερον οἰκίαν ἢ νοσώδη φυγεῖν μὲν ἴσως ἀρίστον αἰετὸ φιλοσοφῆ πῆσ ἑσὸς σιωπῆς, ἐστὶ καὶ φάτα μετὰ γένεα, καὶ κλίμακα μεταβαλόντα, καὶ ἴσως ἀνοίξασα, καὶ δὲ κλείσαντα, λαμπερότερον, ἀπνοῦτέρον, ὑγιεινότερον ἐργάσασθαι, καὶ πόλεις ἴσως οὕτω μετὰ γένεα ἀφέλησαν ὡς πρὸς τὴν ἐμὴν πατρίδα

πρὸς ζέφυρον αἰέμων κελιδνύω, καὶ τὸν ἥλιον ἐρείδοντα δείλης ἀπὸ τῆς Παρνασοῦ δεχομένη, ἔπι τὰς αἰατολάς τραπήνας λέγουσιν ἑσὸς Χαιρώνος. ὁ δὲ φυσικός Ἐμπεδοκλῆς ὅρεσι ἵνα ἀσφαγὰ βαρῶ καὶ νοσώδη καὶ τῆς πεδίων τὸν νότον ἐμπνέουσαν ἐμφραξας, λοιμὸν ἐδόξεν ἐκκλῆσαι τῆς χώρας. ἐπεὶ τοίνυν ἐστὶ πᾶσι νοσώδη καὶ βλαβερά καὶ χεῖμῶνα παρέχοντα τῆ ψυχῆ καὶ σκότος, ἀρίστον μὲν ἐξωθεῖν ταῦτα καὶ καθαλῆν εἰς ἕδαφος, ἀδύνατον καὶ φάσ καὶ ἀνοίξασα καθαροὺν διδόντας ἑαυτοῖς· εἰ δὲ μὴ, μεταλαμβάνειν γε καὶ μεταρμόσθην ἄλλως γέπως πρῶτον

ἔστιν ἡ ἐρέωντας. οἷον ἀδύνη, ἢ πολυπραγμοσύνη, φιλομαγεία πῆσ ἐστὶν ἀλλοτριῶν κακῶν, οὐτε φόνου δοκῶσα καθαρθῆναι ἴσως, οὐτε κακῆς. τί ταλλότερον αἰθέρο πε βασκανώτατε κακὸν ὄξυδροκίς, ὅ δὲ ἴδιον πρῶτον

πεῖς; μετὰ γένεα ἐξωθεν, καὶ μετὰ γένεα εἰσω τὴν πολυπραγμοσύνην. εἰ χεῖρεις κακῶν μετὰ χεῖρεις ἰσοεῖαν, ἔχης οἴκει πολλῶν ἀσφαγῶν, ὅσον ὕδαρ κατ' ἀλιζίνος, ἢ δρυὸς ἀμφιπέτηλα, ποσῶτον πλήθος δὴρῆς ἀμρτημάτων ἐν πᾶσι βίω, καὶ παθῶν ἐν τῆ ψυχῆ, καὶ παρορμάτων ἐν τοῖς κατήκοισιν ὡς γὰρ ὁ Ξενοφῶν λέγει

τῆς οἰκονομικῆς ἴδιον εἶ) τῆς ἀμφὶ θυσίαν σκῶν, ἴδιον τῆς ἀμφὶ δειψῶνα τόπον, ἀλλὰ καὶ κείσθαι τὰ γεωργικὰ, καὶ εἰς τὰ πρὸς πόλεμον ἔτι σοι τὰ μὲν ἐστὶν ἀπὸ φόνου κακῆ καίμῶνα, τὰ δὲ ἀπὸ ζηλοτυπίας, τὰ δὲ ἀπὸ δειλίας, τὰ δὲ ἀπὸ μικρολογίας. ταῦτ' ἐπέλεγε, ταῦτα ἀναθεώρησον

τὰς εἰς γειτόνων θυείδας, καὶ τὰς παρίδοις τῆς πολυπραγμοσύνης ἐμφραξον, ἐτέρας δὲ ἀνοίξον εἰς τὴν ἀνδρωγῆν τὴν σιαυτῆ φερέσας, εἰς τὴν γυναικωνῆτην, εἰς τὰς τῆς ἑσπέρωντων διαίτας. ἐν ταῦτα ἔχης ἀσφαγῶν οὐκ ἀχρηστοῖς, σὸς δὲ κακῆς, ἀλλ' ὠφελίμοις καὶ σωθεῖς, τὸ φιλοσοφῆς τῆς καὶ φιλοσοφῆς, ἐκάστου πρὸς ἑαυτὸν λέγοντος, Πῆ παρέβην; τί δὲ ἐρέξα; τί μοι δεόν οὐκ ἐτελέσθην;

μὲν ὡς πρὸς τὰ μύθω τ' Ἀλμῆαν λέγουσιν οἴκει μὲν ἀδύνη τυφλῶν, ἐν ἀγείω πνί τοῖς ὀφθαλμοῖς ἔχασαν ἀπὸ κελιδνύης,

καὶ τὸν ἥλιον ἐρείδοντα δείλης ἀπὸ τῆς Παρνασοῦ δεχομένη, ἔπι τὰς αἰατολάς τραπήνας λέγουσιν ἑσὸς Χαιρώνος. ὁ δὲ φυσικός Ἐμπεδοκλῆς ὅρεσι ἵνα ἀσφαγὰ βαρῶ καὶ νοσώδη καὶ τῆς πεδίων τὸν νότον ἐμπνέουσαν ἐμφραξας, λοιμὸν ἐδόξεν ἐκκλῆσαι τῆς χώρας. ἐπεὶ τοίνυν ἐστὶ πᾶσι νοσώδη καὶ βλαβερά καὶ χεῖμῶνα παρέχοντα τῆ ψυχῆ καὶ σκότος, ἀρίστον μὲν ἐξωθεῖν ταῦτα καὶ καθαλῆν εἰς ἕδαφος, ἀδύνατον καὶ φάσ καὶ ἀνοίξασα καθαροὺν διδόντας ἑαυτοῖς· εἰ δὲ μὴ, μεταλαμβάνειν γε καὶ μεταρμόσθην ἄλλως γέπως πρῶτον ἔστιν ἡ ἐρέωντας. οἷον ἀδύνη, ἢ πολυπραγμοσύνη, φιλομαγεία πῆσ ἐστὶν ἀλλοτριῶν κακῶν, οὐτε φόνου δοκῶσα καθαρθῆναι ἴσως, οὐτε κακῆς. τί ταλλότερον αἰθέρο πε βασκανώτατε κακὸν ὄξυδροκίς, ὅ δὲ ἴδιον πρῶτον πεῖς; μετὰ γένεα ἐξωθεν, καὶ μετὰ γένεα εἰσω τὴν πολυπραγμοσύνην. εἰ χεῖρεις κακῶν μετὰ χεῖρεις ἰσοεῖαν, ἔχης οἴκει πολλῶν ἀσφαγῶν, ὅσον ὕδαρ κατ' ἀλιζίνος, ἢ δρυὸς ἀμφιπέτηλα, ποσῶτον πλήθος δὴρῆς ἀμρτημάτων ἐν πᾶσι βίω, καὶ παθῶν ἐν τῆ ψυχῆ, καὶ παρορμάτων ἐν τοῖς κατήκοισιν ὡς γὰρ ὁ Ξενοφῶν λέγει τῆς οἰκονομικῆς ἴδιον εἶ) τῆς ἀμφὶ θυσίαν σκῶν, ἴδιον τῆς ἀμφὶ δειψῶνα τόπον, ἀλλὰ καὶ κείσθαι τὰ γεωργικὰ, καὶ εἰς τὰ πρὸς πόλεμον ἔτι σοι τὰ μὲν ἐστὶν ἀπὸ φόνου κακῆ καίμῶνα, τὰ δὲ ἀπὸ ζηλοτυπίας, τὰ δὲ ἀπὸ δειλίας, τὰ δὲ ἀπὸ μικρολογίας. ταῦτ' ἐπέλεγε, ταῦτα ἀναθεώρησον τὰς εἰς γειτόνων θυείδας, καὶ τὰς παρίδοις τῆς πολυπραγμοσύνης ἐμφραξον, ἐτέρας δὲ ἀνοίξον εἰς τὴν ἀνδρωγῆν τὴν σιαυτῆ φερέσας, εἰς τὴν γυναικωνῆτην, εἰς τὰς τῆς ἑσπέρωντων διαίτας. ἐν ταῦτα ἔχης ἀσφαγῶν οὐκ ἀχρηστοῖς, σὸς δὲ κακῆς, ἀλλ' ὠφελίμοις καὶ σωθεῖς, τὸ φιλοσοφῆς τῆς καὶ φιλοσοφῆς, ἐκάστου πρὸς ἑαυτὸν λέγοντος, Πῆ παρέβην; τί δὲ ἐρέξα; τί μοι δεόν οὐκ ἐτελέσθην; μὲν ὡς πρὸς τὰ μύθω τ' Ἀλμῆαν λέγουσιν οἴκει μὲν ἀδύνη τυφλῶν, ἐν ἀγείω πνί τοῖς ὀφθαλμοῖς ἔχασαν ἀπὸ κελιδνύης,